

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ-OKOLICA
STEV. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 10 DIN

Predsednik turške republike g. Djelal Bayar in predsednik FLRJ Josip Broz - Tito na Gorenjskem

Gorenjska je prisrčno sprejela visokega gosta

Prebivalstvo je z navdušenjem pozdravljalo uglednega gosta in predsednika Tita - Pot je bila posuta s cvetjem - Celi drevoredi slavolokov - Manifestacija nerazdružljivega prijateljstva med jugoslovanskim in turškim ljudstvom

Kranj, 7. septembra 1954.

Gorenjska je danes z navdušenjem sprejela predsednika turške republike g. Djelala Bayarja, ki je v spremstvu predsednika FLRJ Josipa Broza - Tita obiskal Bled. Od Ljubljane do Bleda se je na obeh straneh ceste ljudstvo skorajda sklenilo v nepretrgan špalir. Ob cesti so visele turške, jugoslovanske in slovenske zastave. Pionirji in pionirke so s cvetjem posipali pot, po kateri sta se vozila ugledni gost in tov. Tito.

Ko sta nekaj minut pred pol sedmo uro zvečer prispela ugledni gost in predsednik Tito na Jeperco, so ju ljudje, ki so se zbrali ob cesti, sprejeli s ploskanjem in vzkliki. Na Jeperco so prišli pozdravit visokega državnika in predsednika Tita ljudje od Smlednika pa do Loke. Mestni odbor Socialistične zveze iz Loke je preskrbel na tem kraju za dokaj okusno dekoracijo. Na obeh straneh ceste so bile v dolgi koloni obešene turške, jugoslovanske in slovenske zastave.

Na Jami so se zbrali prebivalci Mavčič. Tudi od drugod so prihitali, celo iz Zabnice. Ze v popoldanskih urah so pionirji nabrali po bližnjih travniških cvetjih, da z njim obsujejo svoje drage, velike goste. Ob cesti so postavili štiri mlaje.

Tudi Kranj je dostojno dočkal visokega državnika in predsednika Tita. Od Gašpetja do "Krone" in še naprej ves Kranj se je zbral skoraj ves Kranj. Na Gašpetju je bil postavljen izredno okusen slavolok, na katerem je bila v turškem in slovenskem jeziku napisana dobrodošlica visokim gostom. Pred slavolokom, na polju pred Orehkom, pa je v vetru močno plapolalo na vsaki strani ceste po 12 turških oz. jugoslovanskih zastav. Ves Kranj je bil v zastavah in zelenju. Ko sta se nekaj minut pred sedmo uro pripeljala v odprtem avtomobilu v mesto predsednik turške republike g. Djelal Bayar in predsednik FLRJ Josip Broz - Tito z njunim spremstvom, je zaigrala godba na pihala, med zvoke godbe pa se je pomešalo navdušeno vzklikanje in ploskanje zbrane množice. Cela reka rdečih turških in jugoslovanskih zastav je valovila na pločnikih.

Prebivalci Naklega so postavili ob cesti cel drevored mlajev, na katerih so plapolale turške in jugoslovanske ter slovenske zastave. Tudi Bistričani in Podbrežani so uglednega državnika in svojega predsednika republike ter ostale goste, nadvse

toplo sprejeli. Obe vasi sta bili slovesno okrašeni.

Tudi prebivalstvo radovljiškega okraja je polnoštevilno pričakalo predsednika turške republike g. Djelala Bayarja in predsednika FLRJ Josipa Broza - Tita. Vse vasi in mesta so bila v zastavah in zelenju. Ob soju reflektorjev je bilo lepo videti goste špalirje rahlo nagnjenih drogov, na katerih so vihrale turške, jugoslovanske in slovenske zastave. V Lescah so sprejeli delavci iz tovarne "Veriga" in prebivalci Lesc ugledne goste z godbo in cvetjem.

Predsednik Bayar in predsednik Tito sta prispela na Bled ob 19.30 uri. Ljudstvo jih je z navdušenjem sprejelo. Bled je bil vseh razsvetljen.

Danes zvečer je predsednik FLRJ Josip Broz - Tito priredil v prostorih vile "Bled" svečan sprejem na čast predsednika turške republike gosp. Djelala Bayarja. Sprejema so se udeležili tudi vsi člani

sprejema predsednika Bayarja, med njimi minister narodne obrambe Turčije g. Athan Menderes, turški ambasador v Jugoslaviji g. Agah Axel, generalni sekretar predsednika turške republike g. Najdar Gerik, generalni sekretar ministrstva za zunanje zadeve g. Nuri Birgi in drugi. Z jugoslovanske strani so se sprejema udeležili podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković, predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko s soprogom, državni podsekretar za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler in druge osebnosti spremstva tovariša Tita, razen tega pa še visoki funkcionarji LRS, predstavniki JLA ter vidni znanstveni, kulturni in javni delavci.

Na poti v Ljubljano

Kranj, 8. septembra 1954.
Danes ob 9. uri 40 minut sta se predsednik turške republike g. Djelal Bayar in predsednik FLRJ Josip Broz - Tito s svojim spremstvom vračala z Bleda v Ljubljano. Ugledna državnika in njuno spremstvo so tudi tokrat sprejeli Kranjčani in okoliško prebivalstvo in ju navdušeno pozdravljali. Ljudje so se začeli zbirati že ob pol devetih, da se slovesno poslovijo od preds. prijateljske Turčije.

Na Jesenicah so zaključili z zbori volivcev

V minule, tednu so na Jesenicah zaključili z zbori volivcev. Na zborih so odborniki volivcev poročali o polletnem delu LOMO. Plan dohodkov je bil presežen za 19 odstotkov, kar so volivci sprejeli z velikim zadovoljstvom, grajali pa so mestna podjetja, ki so bila v prvem polletju deficitna. Posebno pa se je razgibala razprava po poročilu o stanovanjskih skupnostih in novi najemnici. Volivci so se zlasti zanimali za kategorizacijo in točkovanje stanovanj. Na Jesenicah je nad 4000 stanovanj, od tega števila pa jih pride v stanovanjsko skupnost le nekaj nad 2000. Zborovalci so zahtevali konkretna pojasnila o formiranju bodočih hišnih in stanovanjskih svetov ter o novem izračunu najemnine, ki se bo na Jesenicah povprečno zvišala za 50,8%.

Za nov pokopališki prostor so

določili pokopališče na Blejski Dobravi. Seveda pa bo nujno do tja speljati novo cesto, zgraditi nov most preko Save in sploh urediti komunikacije. Vendar vse kaže, da bodo Jeseničani kaj kmalu dobili novo pokopališče, stari pokopališči na Jesenicah in na Beli pa bodo morali ukiniti.

Investicije na področju LOMO Kranj v prvih sedmih mesecih

Od skupno 242 so porabili 132 milijonov

Na zadnjih zborih volivcev, konec meseca maja, so volivci predvsem razpravljali o družbenem planu za letošnje leto. Predlogov je bilo precej, vendar

dar je ljud. odbor lahko upošteval in vnesel v investicijski proračun le najnujnejša dela. O tem, kako in v kakšni meri so bila izkoriščena predvidena sredstva v letošnjem letu, pa so volivci slišali na svojih zborih.

Delo na stanovanjskih zgradbah je v polnem teku, le predvidena sredstva za stanovanjske bloke "Elektrarne Sava" niso bila uporabljena, ker se podjetje ni strinjalo, da bi za delež na investicijah odstopilo LOMO pravico do razpolaganja z ustreznim stanovanjskim fondom. Vendar bodo omenjeni stanovanjski klub temu še letos gotovi. Vsoto 10 milijonov, ki je bila zaradi tega prihranjena, pa bo uporabljena za pokritje preniko planiranih investicij za ostale stanovanjske stavbe.

Zdravstveni provizorij je v delu in bo še ta mesec dokončan. Zaradi stroškov za kanalizacijo do omenjenega doma bodo morali kredite še povečati.

Vsa predvidena dela ostale komunalne dejavnosti so v gradnji, nekatera pa so že popolnoma dokončana. Niso pa še začeli z deli na vodovodu na

Zlatem polju in na cesti Primskovo - pokopališče.

Te dni pa bo Narodna banka sestavila pregled o izpolnitvi družbenega plana v prvem polletju letošnjega leta. Ta obračun nam bo pokazal v celoti dejanski položaj, na osnovi katerega bomo lahko računali še na morebitna dodatna sredstva v letošnjem letu. Če se bodo na osnovi tega pojavila dodatna sredstva, bodo lahko uporabljena še za nadaljnjo izgradnjo najnujnejših objektov, ki so pri sprejemanju družbenega plana morala izpasti. Tudi o tem bodo razpravljali na zborih volivcev, dolžnost ljudskega odbora pa bo, da bo ta sredstva, na osnovi predlogov volivcev na svoji seji konec septembra ustrezno razporedil in uporabil.

Bivši pregnanci so zborovali

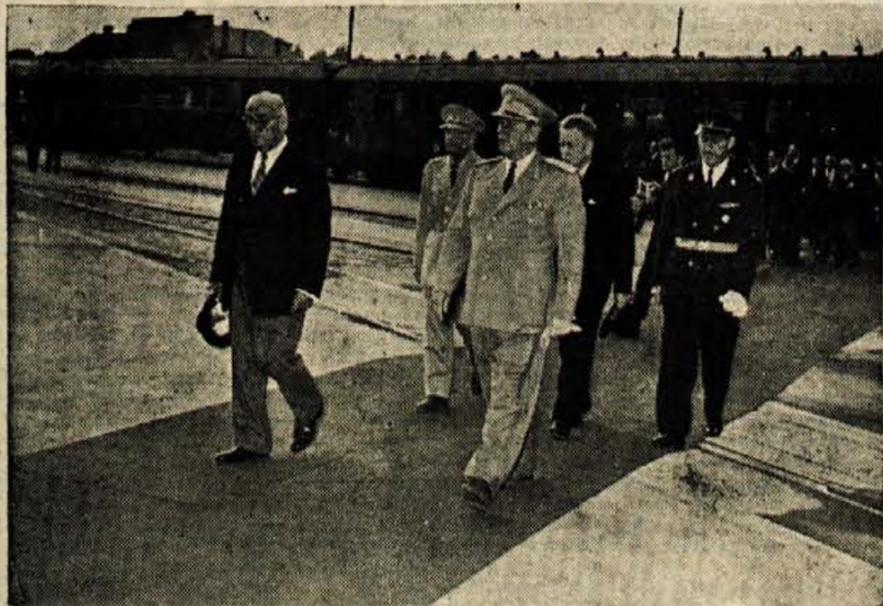
Izseljenci, ki jih je okupator pregnal z domače zemlje, so se na nedavnem sestanku pogovorili o skupinskem izletu v bivše zloglasno taborišče Dachau, ki se ga bodo udeležili številni bivši pregnanci v Nemčiji, Italiji in Srbiji. Izlet bodo napravili v prihodnjih tednih. Poleg tega so bivši pregnanci sklenili, da se bodo v čimvečjem številu udeležili velike proslave na Ostrožnem, tako da bodo lahko za vzgled vsem organizacijam.

G. Djelal Bayar pri ogledu drvarske votline v Vojnem muzeju

S parade beogradske garnizije v čast turškemu državnemu predsedniku

Visoki gost s predsednikom republike Titom na ljubljanski železniški postaji

Ja vsebine

PATROLJA
KOKRSKEGA ODREDA
NA POHODU

59,9% dosežene prodaje
v Železarni

CESMINOV GRM
14 dni v Makedoniji

14 dni
po Makedoniji

Kranjska gora
v prihodnosti

OBRAZI IN POJAVI

Iz sodnih dvoran

SPORT

Zabavna stran

TEDEN DNI PO SVETU

SUROV INCIDENT

Organizirana skupina jugoslovanskih izseljencev in bolgarskih državljanov je pretekli teden napadla uslužbenca našega veleposlanstva v Sofiji. Napadalec so razbili avtomobil in ga popleskali s psokami proti naši državi in našemu vodstvu. Ta surov izpad bolgarskih kominformovcev se je pripetil ob prisotnosti bolgarske policije, ki pa ob tem izzivanju ni reagirala, četudi so jo k temu pozvali.

KUOMINTANSKE BOMBE NA AMOJ

Pekinški radio je objavil, da so štiri kuomintangska letala bombardirala kitajsko pristanišče Amoj, ki leži le nekaj milj od otoka Kvmego, ki je pod nadzorstvom Kuomintanga. Eno letalo je bilo sestreljeno.

VOJNI ZLOČINEC NA SVOBODI

Britanske oblasti so izpustile iz zaporov Hitlerjevega vojnega zločinca generalnega majorja Kurta Mayerja, ki je bil poveljnik oklopne divizije »Hitlerjugend«. Zločinec je bil obsojen na smrt zaradi streljanja 18 kanadskih vojni ujetnikov, pa so mu kazen pozneje znižali na do smrtne ječe in nato še enkrat na 15 let. Končno pa so ga pomilostili in je te dni zapustil ječo.

ČISTKA V MANDŽURIJI

V Mandžuriji so pred kratkim končali veliko čistko, ki je zajela skoraj vse visoke komisarje ter predsednike občin. Odstavili so tudi okoli 60 občinskih svetnikov.

»NEODESTUR« ZOPET DOVOLJEN

V Tunisu so zopet odprli vedeži tuniške nacionalistične stranke Neodestur, ki so ji dovolili zopet legalno delati. Ob tej priliki je prišlo v Tunis do velikih manifestacij pripadnikov nacionalističnega gibanja.

NOV MEDNARODNI JEZIK

Kakor vse kaže, smo poleg esperanta dobili še en svetovni jezik, ki se imenuje »interlingva«. Jezik je sestavljen iz francoskega, španskega, portugalskega in italijanskega jezika. Na svetovnem kongresu kardiologov v prihodnjem tednu ga bodo prvič uporabili. Menda ga lahko razume vsakdo, ki zna vsaj enega od sestavnih jezikov.

59,9% dosežene prodaje, 51% lastnih stroškov, 89%! dobička v odnosu na letni plan!?

Pretekli četrtek je imel Delavski svet jeseniške Železarnice svojo redno sejo, na kateri je med drugim analiziral tudi gospodarsko poslovanje podjetja v zadnjih sedmih mesecih. Na splošno lahko ugotovimo, da je Železarna v teh mesecih dosegla prav lepe uspehe. Iz poročila šefa računovodje železarnice inž. Laha je bilo razvidno, da so v tem času prodali za 11.344 milijonov dinarjev svojih proizvodov, s čimer so ostvarili nad 3.184 milijonov dinarjev dobička. V odstotkih izračunano so plan takole izpolnili: prodaja skoraj 60%, dobiček 89%, lastni stroški 51%.

Na vsak način tako nesorazmerje med odstotki ni najbolj v redu, posebno pa ne razlika med lastnimi stroški in ostvarjenim dobičkom. To sicer ne velja izključno samo za Železarno, kajti tudi druga podjetja so izkazovala veliko previsoke dobičke. (Tako so n. pr. v radovljiškem okraju dosegla podjetja v prvem polletju le 23% planiranih lastnih stroškov.)

Prav zaradi tega pa so si lahko ostvarila rezerve, ki jih družba ne more nadzirati. Tak način gospodarjenja pa je negativen, ker kaže nezaupanje do zveznega družbenega plana in lahkomiselnost. Zvezni družbeni plan je predvidel znižanje cen, s skrivanjem notranjih rezerv pa smo dosegli popolnoma nasprotni učinek. Na ta način so cene tako nestalne

Vaša želja je kravata serije XIX

Te dni je bila zaključena gospodarska razstava v Kamniku. Omenjena razstava sicer ni imela komercialnega pomena, vendar njenega gospodarsko-političnega in vzgojnega pomena nikakor ne moremo zanikati. Če poudarjam njen vzgojni pomen, mislim predvsem na dejstvo, da je lahko vsak obiskovalec razstave dobil od vpljudnih predstavnikov podjetij - razstavljalcev vsa zanimiva in koristna pojasnila. Lahko ste izvedeli vse o proizvodnem procesu posameznih podjetij, o delovnih pogojih delavcev, o njihovih izdelkih, kje jih lahko kupite, kateri so najboljši in podobno. In to ni majhnega pomena!

Prav gotovo bo marsikateri obiskovalec po obisku razstave zahteval v trgovini ravno izdelke teh tovarn in podjetij.

Tudi mi smo želeli neko kravato z določenim vzorcem in določene barve. Predstavnik tovarne »Svilanit«, čigar razstavne prostore smo si ogledovali, nam je vpljudno povedal, naj zahtevamo v trgovini, če hočemo dobiti ravno tako kravato, vzorec kravate serije XIX. Verjetno v sami trgovini tega ne bi izvedeli. In še nekaj! Tudi tovarniške cene nam je zaupal Torej trgovci - pozor!

Vsako je lahko vse izvedel o proizvodih, ki so bili razstavljeni na razstavi, zahvaljujoč predstavnikom podjetij - razstavljalcev, ki so bili ves čas razstave obiskovalcem na razpolago ob svojih razstavljenih predmetih. Zato bi kazalo tudi

na Gorenjskem sejmu, ki zasleduje predvsem komercialni učinek, posvetiti temu problemu večjo pozornost.

Zaradi tako koristnih in uspešnih prijemov organizatorjev in razstavljalcev gospodarske razstave v Kamniku lahko trdimo, da je razstava uspešna tudi v komercialnem pogledu.

Ljudski odbor mestne občine v Kranju si zadnje čase mnogo prizadeva da čimprej uredi zunanost našega mesta.

Ljudi, ki so hodili mimo stanovanjske stavbe Pokojninskega zavoda v Kranju, so verjetno motili lokalni v tej stavbi, ki so pretežno slabo izkoriščeni. Tudi mnogo boljše in predvsem smotrnejše bi se jih dalo opremiti. To okolje, ki bo kmalu postalo pravo središče Kranja, želi LOMO čimprej urediti. Zato je Uprava stanovanjske skupnosti koristnikom teh lokalov z odločbo št. 389-395 lokalne odločbe povedala:

Ta ukrep je seveda povzročil precej oster odpor prizadetih. Toda pogledimo, kdo so koristniki teh lokalov, kako so lokalni izkoriščeni in kakšen je njihov izgled? Vsakdo bo takoj dejal, da je tam najkoristnejša mlekarina. To brez dvoma, in kdo še? Dva frizerja, oziroma brivca sta po našem čeneko potrebuje brivca, ga

kakor aprilsko vreme, realna vrednost plač pa pada. Zato bi bilo prav, da bi organi, ki pripravljajo družbene plane za prihodnje leto, temeljito posegli v to zadevo!

Najbolj učinkovit mesec v prodaji v Železarni je bil julij, ko so prodali za skoraj 2.024 milijonov dinarjev proizvodov. Prav gotovo pa delajo kolektivne velike skrbi tudi odjemalci, ki zelo neredno plačujejo dobave. Konec julija so razni kupci dolgovali Železarni skoraj 2 milijardi dinarjev. Tudi tak odnos kupcev do proizvajalcev ni soliden, saj s tem naraščajo stroški, oz. cene, ki jih zvišujejo obresti, penali, arbitraža itd.

Na seji so iz fonda za samostojno razpolaganje dodelili 30 milijonov za gradnjo stanovanj, 19 milijonov za nov gasilski dom, nekaj sredstev za higienske naprave v martinarni, za nakup zemljišča v Crkvenici, kjer bodo ob železarnskem domu dozidali nove objekte. Dalje so razpravljali o osnutku pravilnika za obračunavanje proizvodne premije in povprečja izpolnitve norme. Sklenili so tudi, da bodo zavarovali delavce za 75.000 dinarjev v primeru smrtne nesreče in do 150.000 dinarjev v slučaju trajne invalidnosti.

Kaj je smotrnejše?

Ta problem bo treba nekako rešiti in sicer kompleksno v zvezi z bodočimi gradnjami v tej okolici in pa predvsem s predvidene gradnje stanovanjskih blokov na Zuhariji. Vse to bo proučil tudi odbor za trgovino pri ljudskem odboru.

Brez ozira na to smatramo, da bi v lokalne stavbe spadale razen navedenih še lekarna, drogerija (samo ena v Kranju je odločno premalo), dobro opremljena in preskrbljena špecerijska trgovina in morda še kakšna modna trgovina.

Vsem, ki so dobili odpoved, verjetno ne bo prav lahko najti drugih prostorov. Toda malo dobre volje bodo tudi uredili. Če bi si pa vsi prizadejali zastavili vprašanje: Kaj je smotrnejše in pri tem upoštevali splošne koristi našega mesta ter nanj v tem smislu odgovorili, bi bilo prav gotovo tudi njihovega oprekanja konec.

Patrulja Kokrškega odreda na pohodu

Med številnimi patroljami, ki bodo odšle iz vseh krajev Slovenije, bo tudi patrolja Kokrškega odreda, ki je spadala v operativno področje IV. cone. Patroljo bo sestavljalo 30 starih partizanskih borcev, in sicer 12 iz radovljiškega in 10 iz kranjskega okraja ter 8 iz Tržiča. Patrolja bo odšla na pohod 16. septembra po poteh, ki jih je med borbo obhodil tudi Kokrški odred.

Desetina radovljiškega okraja bo prešla od tovarne Veriga v Lescah 16. IX. ob osmi uri zjutraj borbeno zastavo in odšla nato v Radovljico, kjer bo položila venec na grobnico v borbi padlih partizanov. Na svojem pohodu se bo patrolja še poklonila talcem v Zirovnici. Prav tako se bo ustavila v Begunjah, kjer bodo obiskali bivšo kaznilnico ter se poklonili spominu tisočev mučnikov. V Tržiču bo sprejem patrolje istega dne ob sedmi uri zvečer. Radovljiški desetine se bosta v Bistrici pridružili tudi desetine iz Tržiča in Kranja. Po slovesnem sprejetju patrolje bo sprejel raport predsednik LOMO in ljudski poslanec tov. Cerar.

Drugega jutra bo patrolja odšla skozi številne vasi kranjskega okraja mimo Preddvorja, Naklega, Stiške vasi vse do Mengša, kamor bo prispela ob

19. uri zvečer. Tu bo patrolja počastila spomin padlih borcev Kokrškega odreda in na spominsko ploščo, kjer je vklesano tudi ime prvega komandanta Kokrškega odreda narodnega heroja Blejca, ki je padel 1942. leta na Veliki planini, položil lep venec. S tem bo pohod patrolje Kokrškega odreda zaključen in borci se bodo priključili ostalim patroljam, ki bodo tega dne odšle na kraj velikega političnega zborovanja - na Ostrožno.

Na rob

Precej časa je že minilo, kar so naši trgovci le prišli do zaključka, da je potrebno, da imajo izložbena okna lepo opremljena in ponoči razsvetljena. Lepi ureditvi nimamo prav nobenih pripomb, saj moremo danes trgovce zaradi tega same pohvaliti. Pred nekaj leti so bile izložbe prazne in pušče, danes pa lahko vidimo raznovrstno blago, ki je okusno razstavljeno.

Tega pa ne moremo trditi za razsvetljavo. Kakor hitro pade mrak, so izložbe temne in s votlimi očmi zro na cesto. Občutek, ko vidiš tako »zatemnjeno« okno je neprijetno in človek dobi vtis, da je trgovina zapuščenata.

V večjih mestih trgovci morajo razsvetliti svoja izložbena okna, v Kranju pa je le skromno število trgovin, ki imajo tudi ponoči izložbe razsvetljene. Dvomimo, da bi bila razsvetljava izložb tako veliki izdatek, da ga trgovine ne bi zmogle, prej bi lahko trdili, da je temu vzrok malomarnost. Če nekatere trgovine lahko opremijo svoje izložbe z lučjo, potem to po vsaj verjetnosti lahko store tudi ostale.

Precej čudni so tudi neonski in fluorescenčni napisi nad trgovinami. Sredi mesta je trgovina, kjer ponoči mimoidelci lahko preberemo samo »Ko...«, vse ostalo pa je zavito v neprodirno temo. Tudi v izložbenih oknih, kjer jo sploh imajo, je ta razsvetljava zelo slaba.

Turistično društvo, ki je prevzelo skrb, da bo mesto lepo urejeno, bi moralo tudi o teh rečeh izreči svoje mnenje in poskrbeti, da bi trgovine razsvetlile svoja izložbena okna, kajti tudi to spada v njegov delokrog. Morda pa ne bi bilo napak, če bi Ljudski odbor MO na svoji seji razpravljal o ureditvi izložb v nočnih urah.

Pred partizanskim praznikom na Ostrožnem

Lin Armik

Dozoreli češmin

Stajerskemu prvoborc Viktorju Arzenšku, ki se je boril med gorenjskimi partizani v Cankarjevi četli, v spomin.

Sam ne ve, zakaj se je ta hip spomnil zgodbe o dozorelem češminu. Morda zato, ker ga je oprasnila trnjeva veja in so mu na roki zazorele krvave jagode. Čeprav je praska skelela, se je nasmešnil, ko je videl, da nosi trnov grmiček rdeče jagode, samo nekoliko bolj svetle kakor kaplje krvi na njegovi roki. In na te jagode je moral misliti še potem, ko so bili v taborišču na Možaklju.

Bilo je pred dvema leti, ko je zapustil Štore in se preselil na Jesenice. Kako smešno! Zaradi dekleta, ki se je poročila z drugim, je zapustil svoj dom. Nikomur ni tega povedal. Samo poslovenil se je od prijateljev v štorski železarni in vlak ga je pripeljal v ozko sivo dolino med Možakljo in Mirco. Poprosil je za delo v tovarni in sprejeli so ga. Takrat dela na Jesenicah ni bilo težko najti. Bil je čas železne konjunkturo in glavni lastnik Nemec Westen ga je izbral. Ze leta 1937 je z enajstodstotnim znižanjem delavskih mezd zgradil prvi, to leto pa je pričel graditi še drugi plavž. Čas je dišal po železu in smodniku. Bilo je na pragu druge svetovne vojne. Hitler je že okupiral Avstrijo in Češko. Westnovi obrat na Jesenicah in Javorniku pa so nenehno proizvajali železo in jeklo, valjali težke oklopne plošče in donajali svojemu glavnemu gospodarju in drugim delničarjem težke milijone. Zato je tudi petindvajsetletni mladenič iz Štor našel

delo na Jesenicah in na sprejemnem uradu Kranjske industrijske družbe so ga vpisali pod črko A: Arzenšek Viktor, rojen itd.

Osamljenost, ki se ga je prve dni lotevala, se je kmalu razblinila. Ze v tovarni je našel nove tovariše. Sprva so ga previdno otipavali, da bi zvedeli, kaj in kako misli, če morda ni hitlerjanec in nemecur, ki jih je tista leta pred vojno zaposloval Westen v svoji tovarni na Jesenicah. Resnici na ljubo je treba vedeti, da so bili ti večinoma doma s Stajerske in jih je Westen posejal ali po pisarnah ali pa po obratih kol delavske priganjače in vohune. Viktor pa to ni bil. Zaposlili so ga kot navadnega delavca in tovariši so kmalu spoznali, da misli prav tako kakor oni. Tudi on je v njih našel samega sebe in začel skupno z njimi zahajati v Delavski dom. Tiste dni je srečal tam človeka. Zdel se mu je znan. Tudi oni ga je zapazil:

— Se nisva že nekje videla, sodrug?

Viktor se je zdrnil, ga trenutek motril, nato pa odgovoril:

— Znan se mi zdiš. A od kod? Šele pred mesecem sem prišel na Jesenice, a tu te še nisem videl.

— Od kod si prišel? ga je vprašal neznan znanec.

— Iz Štor.

Temnolasi možki je tedaj prisedel. Lahen preblesk mu je zaigral v očeh, kakor da bi se

ta trenutek spomnil, kje je srečal mladega moža pred seboj.

— Iz Štor? Zdaj se spominjam. Pred mesecem sva se vozila skupaj od Celja do Ljubljane.

— Prav zares! se je spomnil Viktor... Bil je siv, deževen dan... in pogovor se je razvezal, kakor da sta se srečala dva stara znanca... Na Jesenici sem prišel, je nadaljeval Viktor. Ni mu hotel povedati, da je zapustil Štore zaradi neustisane ljubezni in je dejal: Tu je boljši kruh.

— Tudi tu je grenak, je pripomnil temnolasi in si podprl brado s svojo veliko roko.

— Si z Jesenic?

— Da, in odmaknil je roko od brade te jo položil predse na mizo. Rojen sem tu in pred leti sem delal tu v tovarni.

— In sedaj?

— Živim v Mariboru, včasih pa v Ljubljani.

Viktor ga je sočutno pogledal:

— Brez posla?

— To ne, a brez stalnega služka.

— Zakaj se potem ne vrneš v tovarno?

— Ker bi ne mogel delati.

Arzenškov začuden pogled je vrtil v temnolasega. Ta je razumel in nadaljeval:

— Pišem povesti in pesmi.

— Slab kruh. Premnogi so že zaradi tega pomrli od gladi.

— Da. Toda človek ne more drugače. Nekdo mora pisati o našem življenju in trpljenju, ki

ga je na svetu preveč. Kriva pa je družba. Spremeniti bi jo bilo treba.

— Vem, je pritrdil Arzenšek, a se je v hipu svojega odgovora zbal. Sam ni vedel, zakaj je svoje misli zaupal neznanemu človeku. Morda je kak policijski agent in ga preizkuša, če ne skriva v sebi prevratnih idej. Plahost mu je vztrepetala v očeh.

— Ne boj se. Tone Čufar sem.

— Tone Čufar? No, potem te poznam. Bral sem že tvoje stvari... in v greču so se mu prebudili verzi tega pesnika — delavca: »Mnogo popada jih v mrzle grobove, / mnogo najboljših izkrvavi, / a nas je milijone / in kakor granit so naše moči... / in pričamo z ognjem razpaljenih src, / da je v nas samih sončna vedrina, / da smo mi seme lepših svetov, / mi, proletarska mladina...»

V sebi je začutil neko toplino in ta toplina je prevela njegov pogovor. Govorila sta o delavskem življenju in boju, dokler nista skoro zasanjarila o času, ki bo prišel. Mora priti! Oba sta to verjela. Delavci si bodo vzeli oblast in oblikovali življenje, kakor bodo sami hoteli. Toda kdaj, kdaj bo to? Kdaj bo v tem trnjevem življenju dozorel sad našega boja? Tone je tedaj povedal primer o češminovem grmu. Med trnjem se spočne in zori njegov sad. Ko dozori, zakravlji. Tudi mi bomo morali skozi kri. Takrat bomo dozoreli in v svoji krvi našli pot v novo življenje.

Tako nekako je govoril Tone. Viktor njegovih primer ni dočela razumel. Pesniki so včasih nerazumljivi. Danes pa, ko ga je opraskal češminov grm in je na svoji roki zagledal kaplje krvi kakor zrele češminove jagode, se je spomnil takratnega pogovora.

Kako čudno! Češmin je dozorel in dozoreli smo mi...

pred meseci so Nemci zasejali Jugoslavijo. Bilo je tako, kakor so komunisti predvidevali že vsa predvojna leta. Politiki in generali so izdali ljudstvo. Prepustili so ga v milost in nemilost fašističnemu osvajačcu, sami so se mu pa vdinjali. Jugoslovansko gospodarstvo je bilo večidel že prej v nemških rokah in lastniki industrijskih podjetij, med njimi tudi Westen & Co so postal še bolj oholi. Kljub temu pa ljudstvo ni ostalo samo.

Lastniki sedanje Krainische Industriegesellschaft so kmalu začutili, da se upornost delavstva ni zmanjšala, ampak celo povečala, čeprav so sedaj tovarno stražili »verksüci«. Njihovi volni so zaslužili v tovarni neko podtalno gibanje, kakor takrat pred velikim štrajkom. Odkriti pa zaenkrat niso mogli še ničesar. Delavci so jih predobro poznali kot bivše petkolonaše. Šele po napadu na Sovjetsko zvezo so začutili, kaj se je v tovarni pripravljalo. Tiste dni je namreč izginilo neznanokam več delavcev. Kljub temu pa podtalne organizacije, ki je zajela skoro vse delavstvo, niso mogli odkriti. Aretacije osumljenih komunistov se večidel niso posrečile. Nekateri so zbežali gestapu tik pred nosom. Med njimi je bil tudi Viktor Arzenšek. Sledil je pozivu Partije in se znašel v gozdovih med stariimi znanci — jeseniškimi delavci. Sedaj se niso več menili o meznem gibanju. Njihovi pogovori so se pletli le o boju, ki je bil pred njimi. Predvojna doživljaja so tonila v pozabo, ljudje so se znašli v novem okolju, v tem taborišču med skalami in bukovjem na Možaklju. Oboroženi so bili in sedaj čakajo samo povelja, da začne veliki boj za svobodo ljudstva. Vanj so šli prvi delavci in zato bodo dali temu boju svojo smer. Uničili bodo fašiste in kapitaliste in tako

resnično osvobodili ljudstvo od vseh izkoriščevalcev in pijavk. Smer njihovega boja je bila jasna.

Ko se je mračilo, je del čete odšel pod vodstvom Jožeta Gregorčiča v dolino, del pa je ostal v taborišču, z nalogo, da ga počistijo in uredi. Nadležnega mrčesa tedaj še ni bilo in Jože Gregorčič, izkušeni španski borec, je skrbel, da bi se te neizbežne nadloge čim dalj časa obvarovali.

Bil je poslednji juljski večer v tem letu. Borci in borce v taborišču so svoje delo že opravili. Vse je bilo počisto in v najlepšem redu. Posoda je bila oprana in lepo razvrščena. Nekdo je celo očistil špirtuozni kuhalič, to nepotrebno opremo njihovega taborišča. Konzerve, mašč in druga hrana je bila razmeščena lepo na polkah. Vse je gledalo tako in večina je tudi mislila, da bodo ostali v tem taborišču morda celo do konca vojne. Morda je bo kmalu konec. O tem so ugibali. Morda bo nemški sunek v Rusijo kmalu ustavljen in bo Rdeča armada prešla v protiofenzivo in pomedla Hitlerja in njegovo vojsko v Atlantski ocean. Tudi Viktor je tako mislil, čeprav se je v njem vedno bolj oglašala zavest, prav tako kakor v drugih, da vojne še ne bo tako hitro konec in da bo trajala morda celo leto ali pa še dalj, saj so nemške divizije skoraj nezadržno prodirale globoko v Rusijo. Kljub temu pa je veroval v sovjetsko in njihovo zmago. Zato je raje molčal. Odložil so se za boj proti Nemcem in v tem boju morajo vztrajati do konca. Zato je pogovor o položaju na frontah kmalu utihnil in pričeli so ugibati, kako bo četa v dolini opravila svojo nalogo. Niso vedeli, po kaj so šli tja, le po Gregorčičevih besedah so slutili, da se bo boj nocoj pričel. Partizanski akcij in bojev do

Štirinajst dni v Makedoniji

Za boljše delo kulturno-prosvetnih društev

(Nadaljevanje in konec)
Se prav mlade pridejo na ta praznik, ki je edina prilika, da se mladi ljudje najlaže srečajo. Najmlajša je bila stara komaj 14 let, najstarejša pa 20. Oblike natkejo in izvezejo same in čim lepše je izdelana, tembolj se dekle izkaže kot dobra gospodinja. Fantje imajo najraje manj zagorela dekleta in zato se le-te skrbno varujejo sonca, medtem ko me želimo ravno nasprotno.

V šotoru nas je ponoči zebilo, da od mraza nismo zaspali; take so razlike med dnevnim in nočno temperaturo. Navsezgodaj nas je parnik zapeljal k znanemu samostanu sv. Nauma. Ze nekaj desetm metrov od cerkve in naše karavle teče albanska meja. S prostim očesom smo razločili njihove granitne, ki so stali pred svojo karavlo. V naši karavli smo našli tudi slovenske fante, ki so nas bili zelo veseli in nas spraševali po novicah v ožji domovini.

Samostan je že razpadel, cerkva pa nas je s svojo bizantinsko arhitekturo in dragoceno notranjostjo navdušila. V posebni sobici je grob sv. Nauma. Nazaj grede nas je žgalo sonce, da smo se pokrivali z vešom, kar nam je prišlo pod roko. Mlada mati je sedela poleg mene in varovala otročička pred soncem. Odstopila sem ji svoj sedež, kjer je bilo le nekaj senca. Hvaležno se je nasmehnila in začeli sva se pogovarjati. Ona makedonsko, jaz pa srbsko in kar razumeli sva se. Prisodila sem ji 30 let, toda zelo sem bila presenečena, ko mi je dejala, da sem se zmotila za celih 10 let. »Tukaj se dekleta kmalu postarajo, delo na polju, v tej vročini je težko. To je moj tretji otrok.«

Drugi dan smo se z avtobusi odpeljali na Prespansko jezero. Peljali smo se po stari cesti, ki je ponekod strma in polna ovinkov, da mora biti šofer res umetnik, da ne pride do nesreče. Zraven grade novo, s številnimi predori, ki bo za 10 kilometrov krajša od stare, širša in bolj ravna. Na cesti smo srečevali ženske, ki so nosile na glavni težke cule, otroci so se jim obredali za krilo, vendar so še predle zraven. Celo pisano rezljano zibko je imela mati na polju, ko je plela.

Prespansko jezero se mi ni zdelo tako lepo kot Ohridsko. Bolj mrzlo je in ni tako modro. Ustavili smo se v Oteševem, kjer je sedem hotelov in nobene druge hiše, vendar niso bili vsi zasedeni, nekaj zaradi pre-

dragih penzionov, največ pa zaradi pomanjkljive propagande. Drugače pa je tam prekrasno. Lepa plaža, sprehodi in veslanje. Mudilo se nam je domov in smo se kaj kmalu odpeljali v Bitolj. Pozdravil nas je dež, ki so ga bili kmetje zelo veseli. Drugi dan je bilo le malo oblačno, zato smo sklenili iti na Perister. Do vznožja smo se peljali z avtobusom. Šofer je vozil po takih stenah, da si nikoli ne bi mislila, da pride lahko neroden, širok avto tako visoko. Začeli smo se vzpenjati ob gorskem potočku, nakar se

olajšanje zagledali kočo in za njo Golemo jezero. V koči smo dobili prijazne fante, zagorele planince. Ko so videli, da prekladamo rože, ki smo jih nabrali, da spravljamo živali v špirit, so nas takoj »pogruhtali« in povedali, da tudi oni raziskujejo ptičjo favno v teh planinah in da so že tri tedne v teh gorah. Vsako jutro odhajajo še v mraku, da jih dobijo v gnezdu. Pokazali so nam nekaj nagačenih ptic, ki sem jih do sedaj videla le na slikah. Vračali smo se po drugi poti in naleteli na dvojce manjših jezer. V Bitolj smo se peljali v takt

Ponoči smo šli na vlak. Pred postajo so dekleta neke šole kar ob 3 zjutraj plesala kolo. Kmalu se jim je pridružilo pol vlačka. Kakor oglje črn fant je tako igral na harmoniko, da nas je vsa zaspanost minila. V soncu smo se peljali mimo Prilepa, rodnega mesta kraljeviča Marka. Razvaline gradu stoji na čudno oblikovanih in nametanih skalah, kakršnih tam doli ne vidiš. Profesor nam je povedal, da so vulkanskega izvora. Nato smo izstopili v Titovem Velesu. Mesto leži na obeh bregovih Vardarja, okoli pa mnogo tovarn. Na trgu smo videli na kupu zloženo posodo, prodajalca pa ni bilo. Neka ženska je pravila, da vedno pustijo posodo na trgu in gredo domov. Ne pomni, da bi kdaj karkoli zmanjkalo. Šli smo pogledat prodajalno sviloprejkinih kokonov. Cele košare belih, zlatorumenih in rožnatih kokonov pregledujejo in pošiljajo v tovarno.

Bila je nedelja. Star možakar, pri katerem sem kupila slive, je pripovedoval, kako je bilo med vojno. Dva sina in hčer je izgubil, toda ni mu žal. Pred vojno so garali kot črna živina, sedaj pa je v zadrugi, goji villoprejke in dobro živi. »Aha, ti študiraš, praviš. Moja vnukinja je učiteljica, pomisli, kaj vse zna! Jaz pa še pisati ne znam. Večkrat mi sicer pravi, da me bo naučila. Toda prestar sem že.« Ko sem se poslovila, mi je navrgel še nekaj sliv in tako stisnil roko, da me je pošteno zabolelo.

Hitro je minilo 14 dni, posebno ker je bilo toliko novih vtisov, vsa Makedonija pa mi je zapustila vtis mlade deklice, ki je odvrгла feredžo in zaživela s polnim življenjem, da dohiti zamujeno.

Magda Dougan

Letošnje spomlad je bil obnovljen za radovljiški okraj dolgo pogrešani okrajni odbor ljudske prosvete, ki je bil z obnovitvijo preimenovan v Zvezo kulturno-prosvetnih društev okraja Radovljica. Zveza je dosegla že v drugi polovici lanske letošnje sezone lepe uspehe.

Da bi se kulturno-prosvetna dejavnost v ravnokar pričeli novi sezoni še izboljšala, je sprejela Zveza na svoji seji, ki ji bila minuli četrtek na Jesenicah, več važnih sklepov. V prihodnjih dneh bodo sklicani posveti predstavnikov posameznih panog kulturno-prosvetne dejavnosti, kjer se bodo pogovorili o programu dela za letošnje sezono. Nadaljevali bodo z dramsko šolo, ki je lanske sezono zaključila svojo prvo leto. Za pevovodje in dirigente bodo organizirali večmesečni seminar, na katerega bodo povabili najboljše predavatelje. Pa tudi za bodoči strokovni kader hočejo poskrbeti. Organizirali bodo večletni pevovodski tečaj. Absolventi tega tečaja bodo sposobni samostojno voditi pevski zbor. Prav tako bodo pomagali knjižnicam s strokovnimi tečaji, z dotacijami v gotovini in z dodelitvijo najnovejših knjig. S predavanji ljudskih univerz bo Zveza skrbela

Zlat jubilej

Pretekli mesec je praznovalo v cerkljanski občini 20 občanov svojo petdesetletnico. Jubilej so praznovali skupno pri Urhu na PŠati, kjer so se ob tvokih harmonike in s pesmijo cerkljanskih pevcev kar prijetno posloviili od mladih let. Vsem jubilarantom iskreno čestitamo!

za splošno, strokovno in ideološko izobrazbo članov društva.

Razen sklepov za izboljšanje dela v sezoni 1954-55 so na zasedanju osvojili tudi sklep, da bodo poskrbeli za čimvečjo udeležbo kulturno-prosvetnih društev radovljiškega okraja na veliki proslavi »Štajerska v borbi« na Ostrožnem. Aktivno bosta sodelovala na proslavi godba na pihala javorniške Svobode, dočim bodo ostali odseki zastopani na Ostrožnem kot gostje in zastopniki društev.

Pred 13. leti na Koroški Beli

V soboto 4. septembra je minilo 13 let, ko je okupator ob sodelovanju domačih izdajalcev ustrelil na Koroški Beli 5 talcev. S tem zločinom je hotel okupator že v začetku zatreti razvoj ljudskega odpora in zastrašiti prebivalstvo na Javorniku in na Koroški Beli. Ob tej obletnici so množične organizacije na Javorniku priredile žalno svečanost ob grobu talcev in padlih borcev NOB. Po odigranju žalostink pred spomenikom se je množica ljudi zbrala v središču in krenila na pokopališče. Patulja starih borcev je na grobove položila venec planinskega cvetja, nato pa sta spogovorila nekaj besed tov. France Treven in Čiro Triler. Pevci in godba »Svobode« pa so zapeli in zaigrali nekaj partizanskih pesmi. S tem je bila počastitev spomina padlih junakov zaključena.

Postani član Prečernove družbe

Kranjska gora v prihodnosti

Preteklo soboto so v prostorih občinskega ljudskega odbora v Kranjski gori odprli pomembno razstavo regulacijskega in urbanističnega načrta bodočega razvoja Kranjske gore. Ti načrti in projekti prikazujejo bodočo Kranjsko goro kot pomembno zimskošportno in letoviško središče v naši državi. Razstava je vzbudila veliko zanimanje med domačini in številnimi gosti. Razstava bo odprta mesec dni.

Novi urbanistični in regulacijski načrti bodo, ko bodo uresničeni, ustvarili tako naselje, ki bo v skladu s svojo »kolicno in prilagojeno sodobnemu turizmu. Načrti predvidevajo novo kulturno-prosvetno središče, ki bo ležalo na zapadni

strani Kranjske gore, to je nasproti sedanjega hotela Razor in sedanje osnovne šole. Nov regulacijski načrt predvideva kraj kot najprimernejši, ker leži ob križišču obeh glavnih poti Ljubljana-Podkoren in železniška postaja — Vršič. Tu so tudi glavne javne zgradbe hotel »Razor«, gasilski dom, šola, bivša sodnika, spomenik padlim borcem NOB itd.

V podanem idejnem načrtu so vključeni v severni center naslednji elementi: prostor za parkiranje avtomobilov, javno stranišče, umivalnica na nasprotni strani trgovine z zelenjavo, delavnice itd.

Prosvetni center bi uredili v poslopju bivše sodnje in bi bila v spodnjih prostorih soba in delavnice za LT, namizni tenis, šahovski kotiček, v zgornjih prostorih pa knjižnica, čitalnica itd. Na južni strani te stavbe je predviden nizko obziden prostor s klopimi za letno čital-

nico, pred njim pa alpinetum (majhen nasad s planinsko florjo), ki jo lahko najdemo v tej dolini.

Kulturno zabavni center pa naj bi bil sestavljen iz treh delov: velika kinodvorana, ki bi hkrati služila za gled. predstave in večje slavnosti, mala dvorana za zborni volivcev, razna predavanja, tečaje in hkrati za zabavne prireditve, ker je poleg tudi predviden bife. Pred tem poslopjem naj bi stal spomenik padlim borcem v NOB. Sedanj osonno šolo bi po teh načrtih preuredili v planinski muzej NOB.

Na ta način bi uredili okolico trga, ki naj bi postal prave središče Kranjske gore za turiste in domačine. Priložene načrte je ljudski odbor že sprejel. Načrti obravnavajo zgornji kot od Rateč do Mojstrane kot celoto. Poleg tega so razstavili tudi projekte za dva nova hotela, ki so sodobnejšega paviljonskega sistema s po 80 posteljami.

Niso pa s temi načrti izkoriščene še vse možnosti. V Kranjski gori bi lahko ob kopalnici Jasna zgradili pregrado in malo elektrarno, okoli jezera pa bi bil krasen prostor za taborjenje.

Lep napredek jeseniške knjižnice

Jeseniška knjižnica, t. j. Centralna sindikalna knjižnica, je ena največjih na Gorenjskem. Vanjo je vključena tudi podružnica na Javorniku, ki šteje skupno 17.117 knjig. Od tega 13.494 v jeseniški in 3.623 v javorniški knjižnici. V prvi polovici letošnjega leta je povečala število knjig za 773, število bralcev pa za 144, tako, da ima knjižnica danes registriranih 4.430 bralcev. Od teh 3.832 na Jesenicah in 604 na Javorniku. Jeseniško knjižnico je obiskalo v letošnjem prvem polletju 6.131 ljudi. Od tega odraslih moških 1590, žena 1721, mladincev 1866 in mladink 954. Javorniško pa je obiskalo skup-

no 1024 bralcev. Od tega 278 moških, 333 žena, 260 mladincev in 153 mladink. Od domačih pisateljev je bilo izposojenih knjig: Bevk 289, Jurčič 161, Milčinski 156, Finžgar 137, Kranjec 110, Tavčar 80, Ingolič 79, Seliškar 78, Kernšnik 78, Cankar 67, Sorli 63, Magajna 61, Kozak 49, Ribičič 44, Levstik 42, Detela 36, Prežihov 31, Tomazič 31, Hudales 29, Pahor 26, Erjavec 26, Murnik 26, Godina 25, Jalen 24, Zupančič 16, Pučelj 13, Trdina 10, Zupanc 10, Andrič 9, Pregelj 9, Potrč 9, Meško 6. Iz svetovne književnosti pa Dumas 274, Verne 256, Sienkiewicz 352, London 210, Balzac 154, Stevenson, 94, Dickens 86, Tolstoj L. N. 82, Doyle 76, Andersen 69, Twain 62, Karl May 57 itd.

Domžale

V počastitev občinskega praznika v Domžalah je bil elektrificiran Gornji Vir pri Domžalah. V okrog petdesetih hišah, katere so bile zgrajene po vojni, je zasvetila električna luč.

Znamenita cerkev sv. Nauma ob Ohridu

je vili dež. Nekaj jih je šlo nazaj, drugi pa smo malo počakali in kmalu je posijalo sonce. Gore so povsem drugačne kot naše. Do vrha zelene, bolj zaobljenih oblik, nikjer pa ni videti našega črnega bora, ki se tako lepo odraža od belih skal; le svetlo brinje je tam. Po senčnih kotlinah pa je še ležal sneg. Pod nami se je razprostirala velika kotlina — Pelagonija, ki sega od Bitolja do Prilepa. Črne ovčke so se v velikih čredah pasle in bežale pred nami, ker niso vajene ljudi. Ze precej smo bili utrujeni, ko smo na naše

plohi, da nas je bilo groza ob misli, kako bi bilo, če bi nas ujela še v gori. Zvečer se je toliko zjasnilo, da smo odšli na korzo. Tu jo še večja gneča kakor v Skoplju. Cesta je natpana s sprehajalci. Tisti večer je bila premiera »Vesne«, ki jim je zelo ugajala.

Tudi v Bitolju, kakor v vseh makedonskih mestih, se mnogo gradi, še prav posebno veliko stanovanjskih blokov in šol. Na trgu je velika džamija s krasnim vodnjakom. Z našim šoferjem smo hoteli priti noter, toda žal je bila v popravilu.

le počasi ugašale zvezde. Ko so počivali, se je nad Stolum jelo svetlikati. Svetloba je naraščala in se zelenkastostinje prelila v zlatorumeno. Tedaj so krenili naprej.

Skoro ob istem času so počivali v bližini Obrance partizani, ki so se vračali iz doline. Le da je bil njihov počitek daljši. Bili so utrujeni in ne prespani. Če bi se vračali po isti poti, po kateri so včeraj krenili v dolino, bi med potjo ušli na Nemce. Tako pa niso vedeli drug za drugega.

Tudi v taborišču je bilo vse mirno. Čulo se je le lahno dihanje spečih borcev. Stražar je vdihoval svežino jutra in da bi si pregнал dolgočasje, opazoval, kako se je iz zlatorumene svetlobe na vzhodu dvigala na nebo žareča sončna krogla, počasi zgubljala krvavordeč sij in nato zažarela vsa zlata, da je jemalo vid. Če bi imel pri sebi martinarsko steklo, je pomislil, potem...

Pod stražarskim mestom je zažumelo.

— Naši se vračajo...
Ze je hotel stopiti iz svojega opazovališča, ko je skozi drevje na stezi pod njim zagledal sivozelene nemške čelade.

— Nemci!

V grlu ga je stisnilo in zajel ga je srh kakor vsakogar pred spopadom s sovražnikom. Zgrabil ga je krč in obstal je kakor vkovan. Bil je le hip, a njemu se je zdel kakor večnost. Potem se je zbral. Obvestiti mora tovariše! Umaknil se je proti taborišču kar skozi češminovo grmičje in se ni zmenil, da ga je trnje zbadalo do krvi... še nekaj korakov in bil je v taborišču. Prebudil je Tončka Tarlarja. Ta se nepričakovani novici ni začudil. Vedel je, da bo do spopada z Nemci prejel ali slej prišlo. Zato je ostal hladnokrven. Gregorčič je do bro poznal svoje ljudi in zato je zaupal Tončku vod, ki je

ostal v taborišču. Ta je pričel organizirati obrambo. Ko je prebudil Viktorja, je ta še sanjal in šepetal:

— Ko dozori češmin, njegove jagode zakrvače...

— Vstani! Nemci!

— Nemci!

Vod je bil že pripravljen na spopad, toda Tonček je moral računati na nemško premoč v ljudeh in v orožju. Cete, ki je šla v dolino, pa še ni bilo. Zato je zapovedal umik proti neki grapi. Takrat pa so ga iznenadili Nemci in nekaj njegovih ljudi odrezali od glavnice. Prvi strelji so preprali lepo poletno jutro in ga napolnili s svojim trščem in sikanjem.

— Ferdo, Ferdo!

Mladenič, z ozkimi brki, je bil bliskovito obrnil. Tudi njega so Nemci odrezali od ostalih.

— Viktor, ti?

— Kje so ostali?

— Umaknili so se v ono smer, in pokazal je z roko. Do njih ne moreva.

— Morda je še kdo v taborišču?

— Pojdiva pogledat!

Taborišče je bilo nedaleč od njiju. Oprezno sta se plazila skozi češminovo grmičje do smrečja. Od tam bi se lahko po grapi neopazno približala taborišču. Viktor je nehote segel po zrelih češminovih jagodah in jih žvečil. S puškama, pripravljenima na strel, sta se plazila dalje. Ferdo je prišel že iz češminja in opazoval. Tik za njim je šel sklonjen Viktor.

— Schau, zwei Banditen!

Vrgla sta se na zemljo, a bilo je prepozno. Med padcem so ju podrli strelji. Ferdo je ležal na mladem smrečju, Viktor pa je omahnil na češminov grm. Dozorele svetlordeče češminove jagode je obilvala njegova kri.

Ko so prihitali Nemci, nista bila še mrtva. Hoteli so ju zajeti živa. Zato so ju nezavestna vlekli do partizanskega taborišča, ki so ga pravkar od-

takrat še ni bilo, čeprav so prve skupine partizanov odšle v Rozdove že pred dobrim mesecem. Zato je v taborišču vladalo doslej bolj taborniško kakor resnično partizansko življenje. Nemških hajk in prve težke preizkušnje — prvega boja še niso doživeli. Niti slutili niso, da je prva bitka s sovražnikom tako blizu. Nekateri so celo mislili, da si Nemci v gozdove ne bodo upali in da se bodo spopadali z njimi samo na akcijah v dolini. Ko se je iz doline prenesel odmev eksplozije, niso vedeli, da so jo povzročili njihovi tovariši, ki so v mraku zapustili Možakljo. Kramljali so naprej o nerazumljivih bataljonih in divizijah, ki da jih bodo po Gregorčičevih besedah kmalu imeli in z njimi tolkli sovražnika. Ljudi bodo že dobili, toda orožje, orožje... Orožja so imeli samo toliko, da je bila z njim oborožena le njihova četica. Vedeli pa so, da Gregorčič ni sanjaril, ko jim je govoril o tem. Bil je prevelik realist.

— On že ve. Bil je v Španiji.

S tem so zaključili svoj pogovor in se razhajali na svoja ležišča. Viktor se je zleknil poleg mladega Ferda Korena, radotelegrafista brez radiotelegrafskega aparata (toda tudi tega bodo imeli nekoč, je rekel Gregorčič!). Hotela sta še kramljati, a ju je spanec kmalu premagal in brezskrbno sta zaspala. V taborišču je vladal mir. Le iz doline se je nosilo oddaljeno brnenje tovarne, kot da bi nad taborišče zašle od nekod čebele in nad njim neprestano krožile. Toda to brnenje je bilo tako lahno, skoro nealžno, in čul ga je le stražar, ki je bdel nedaleč od taborišča.

Tema je še ležala nad Jesenicami, ko se je nemška kompanija pričela vzpenjati na Možakljo. Nad vrhovi drevov so

OBRAZI IN POJAVI

Hiša jim je v breme

Po ukinutvi štipendiranja visokošolcev s strani republiških organov je ta naloga prešla na ljudske odbore mest in okrajev. Pri akademskih klubih so bile postavljene posebne komisije iz vrst študentov, ki naj bi skrbele, da štipendijo ali podporo dobe res najbolj potrebni študenti.

Tudi Kranjsko akademsko društvo je postavilo tako komisijo, ki deluje že drugo leto. Njena skrb je, da da ljudskemu odboru predloge, katere študente smatra društvo za najbolj potrebne podpore. Pri pretresanju prošelj komisija ugotovi materialno in socialno stanje prosilca, prav tako pa presodi njegovo delo v organizaciji ZŠJ. In prav je tako, vendar...

Ni dolgo tega, kar se je med kranjskimi visokošolci raznesla vest, da je ta komisija prišla do kaj čudnega zaključka, iz katerega prav lahko posnamemo, da nekateri ljudje v komisiji nimajo razčiščenih ekonomskih pojmov. Nekateri člani te komisije so namreč prišli na „briljantno“ idejo, da pri reševanju prošelj ni potrebno vzeti v poštev, da imajo prosilec oz. njegovi starši svojo hišo, češ hiša je danes posestniku samo v breme!

Taka ugotovitev, ki je po svoje prav zanimiva, kaže, da so v tej komisiji ljudje z dokaj neresnim pojmovanjem. — Menda je ob tem jasno, da ljudje s takimi kvazi gospodarskimi ugotovitvami

pač ne morejo imeti pravice, razpravljati tudi o moralno politični kvalifikaciji prosilca, ko pa sami s takimi izjavami kažejo, da je nimajo!

Prav nič ni važno, ali so ti ljudje take apolitične ugotovitve postavljali na rednem sestanku ali pa v privatnih pogovorih po sestanku. Važno je dejstvo, da so to ugotovili. Drži, da danes ne more nihče živeti od hišnih prejemkov, vendar hiša je in bo premoženje, in ga je treba zato tudi upoštevati. Ob takih famoznih ugotovitvah nekaterih članov te „socialno-ekonomske“ komisije, tako se namreč tudi imenuje, se človeku vsili vprašanje, koliko hišnih lastnikov je že „podarilo“ hiše, ker so jim bile v breme in zakaj tega ne store?!

Prepričan sem, da so med študenti tudi taki, ki so kljub hiši potrebni podpore, vendar s tako ugotovitvijo, ki je skrajno naivna in do neke meje tudi prozorna, člani komisije v prvi vrsti škodujejo ugledu svojega društva, ki je politična organizacija študentov. Društvo se gotovo s takimi ugotovitvami ne strinja, zato pa bo moralo s takimi pojavi obracunati, če bo hotelo v javnosti uživati ugled, pri svojih članih pa zaupanje!

Toliko na rob ob letošnjem razpisu štipendij Svetov za zdravstvo in socialno skrbstvo pri OLO Kranj in LOMO Kranj. ABC

IZ SODNIH DVORAN

Pretep na ženitovanju

Pred senatom Okrožnega sodišča je bila prejšnji teden tudi sodna obravnava proti obtoženemu K. F. iz Poljan nad Sk. Loko.

Zastopnik javnega tožilstva ga je obtožil, da je naklepno povzročil težko telesno poškodbo. 21. novembra lanskega leta je namreč K. F. pred hišo Arbe Janeza v Dolencih pahnil K. J. v jarek tako nerodno, da si je ta pri padcu zlomil nogo v gležnju. Toda K. F. to še ni bilo dovolj in ga je nato še brenil v rebra in mu jih nekaj zlomil.

Tisti dan je bilo pri Arbetu ženitovanje, na katero sta odšla kot nepovabljeni tudi K. F. in K. J. Na ženitovanju se seveda piše, in kmalu sta bila obvinjena. Tako je prišlo tudi do prekanja, ki pa ima politično ozadje. Medtem ko je K. J. bil v partizanih, je K. F. služil okupatorju. Zato ni nič čudnega, da ga je motila rdeča kravata, ki jo je nosil K. J. in zaradi katere je tudi prišlo do omenjenega pretepa.

Zadeva je končala pred sodiščem tako, da je bil K. F., upo-

števa njegovo mladost, obsojen na 1 leto zapore pogojno za dobo 3 let in na povračilo vseh stroškov za zdravljenje K. J. Loko.

Strogi zapor za roparski napad

Pred senatom Okrožnega sodišča v Ljubljani je bila prejšnji teden sodna obravnava proti S. I., cestarju, stanujočem na Golniku. Javni tožilec ga je obsojil, da je napadel J. G. in ga telesno poškodoval tako, da je bil delj časa nesposoben za delo.

Oškodovanec J. G. se je v noči od 13. na 14. junij peljal s kolesom iz vasi Vir proti Moravčam. Nič hudega sluteč se je bližal Krtini, kar mu je nadomna I. S. iz grmovja zagrozil. Takoj nato je stopil na cesto, J. G. pa je medtem skočil s kolesa, vendar še vedno nepozno, ker ga je v istem trenutku I. S. že zabodel z žepnim nožem v roko in mu pri tem poškodoval glavno žilo in živec. Le s težavo je J. G. zbežal do vasi, kjer so mu nudili zdravniško pomoč.

GORENJSKI GASILEC

I. brigadni nastop v Zireh

Škofjeloška brigada je imela 15. avgusta svoj prvi nastop v Zireh. Ta dan so otvorili gasilski dom in praznovali 85. letnico PGD Ziri. Ze na predvečer je društvo Ziri uprizorilo na prostem »Miklovo Zajo« ob veliki udeležbi tamkajšnjega prebivalstva.

V nedeljo 15. avgusta 1954. so prihitela k slavnju gasilske društva iz Selške in Poljanske doline. Ob 10. uri je bil zbor gasilcev, nato je bilo v novem domu zborovanje. Na zborovanju so bili med drugimi navzoči: zastopnik Gasilske zveze tov. Tvrđy, okr. poveljnik tov. Siling in ostali funkcionarji zveze. Občino Ziri je zastopal njen predsednik, ki je ob slovesnosti izročil domačemu predsedniku Mirku Ložniku ključke novega doma. Republiški zastopnik je podelil ob priliki brigadnega nastopa zaslužnim gasilcem kranjskega okraja gasilska odlikovanja, okr. predsednik pa diplome PGD Ziri in Poljane, pohvalno diplomo ženski desetini gasilske čete Predilnice Škofja Loka, za izredno požrtvovalno delo ob priliki požara pri Grahu v Škofji Loki leta 1953 in tov. Ivani Poljansek, članici PGD Ziri za njeno požrtvovalno delo v tem društvu.

Prav škoda je bilo, da je vso prireditelje občutno motilo deževno vreme, zaradi katerega so bile tudi odpovedane tehnične vaje.

Pripominjamo pa, da so bila gasilska društva kljub slabemu vremenu zelo disciplinirana, saj so se udeležila brigadnega nastopa vsa društva škofjeloške brigade razen Selc in Zminca. Prav razveseljivo je bilo, da so se slovesnosti udeležili tudi gasilci iz naše Primorske t. j. tolminskega okraja, pa tudi več društev iz območja škofjeloške brigade je prisostvovalo temu slavnju.

Proslava gasilskega dne v »Tiskanini« v Kranju

Ze na predvečer gasilskega dne 14. 8. je imelo to društvo skupno s sosednjimi društvi prav uspele nočne verižne vaje. Na dan 15. 8. 1954 pa so morali vso prireditev preložiti na 22. 8. 1954, zaradi slabega vremena. Pa tudi ta dan je deževje motilo izvedbo gasilskega dne. V popoldanskih urah so ob navzočnosti sosednjih društev slovesno prevzeli nov gasilski avtomobil, za katerega nabavo in notranjo opremo ima največji zaslug predsednik tega društva in brigadni poveljnik Janez Gros, ki je tudi podal zgodovino razvoja tega društva. Društvo je predal novi avtomobil pokrovitelju prireditelje direktor »Tiskanine« tov. Aleš. Ob tej priliki je predsednik OGZ tov. Tvrđy izročil republiška gasilska odlikovanja, v imenu upravnega odbora Okrajne gasilske zveze pa je čestital društvu k napredku tov. Bizjak.

Sodišče je po daljšem posvetovanju obsodilo I. S. na 3 leta in 15 dni strogega zapore.

★ šport ★ šport ★ šport ★

Uspel letalski miting v Kranju

Preteklo nedeljo je kranjski aero klub »Stane Zagar« priredil letalski miting. Dober obisk je dokazal, da je med ljudmi dovolj zanimanja za jadralski in padalski šport.

Kmalu po drugi uri sta se na nebu pojavila motorno in jadrarno letalo. Nad Kranjem se je jadrarno letalo odšlo in po krajšem letenju in kroženju pristalo na travniku, kjer je bilo urejeno zasloni letališče. Motorno letalo pa je med tem pripeljalo še drugo jadrilico, ki je tudi pristala. Letalo Po-2 pa je spustilo dva padačca, ki sta bila deležna posebne pozornosti. Za to točko so nastopili modelarji s svojimi letali. Posebna točka spreda pa so bile akrobacije z letalom, ki so vse navzoče izredno navdušile. Po spustu še enega padačca se je motorno letalo pripravilo na odlet. Istočasno bi moralo vzleteti tudi jadrarno letalo, ki so ga pripeljali ob motorno. Jadrarno letalo pa je ob drsenju zadelo ob zemeljski greben, kar mu je spremenilo smer, nakar se je zaletelo v gručo otrok, ki so stali preblizu letal.

Kljub nezgodi je letalski mi-

ting popolnoma uspel, kranjski klub pa, ki si je z njegovo organizacijo zadal precej zahtevno nalogo, je to nalogo dobro opravil.

Op. uredništva: Zaradi nesreče, ki se je pripetila ob priliki letalskega mitinga v Kranju, se je naše uredništvo obrnilo na merodajne organe, kjer smo dobili podatke o vzrokih nezgode:

Miting je lepo potekal in dokazal, da ta šport ni nevaren, če je človek previden in pameten. Ob startu jadrilice pa je neka vzpetina vrgla jadrilico na desno stran. Letalec je skušal letalo naravnati, vendar mu to ni uspelo ter ga je zaneslo še bolj na stran, kjer je stala precej velika gruča otrok, ki so bili brez nadzorstva staršev. Reditelji na LM so stalno opozarjali otroke na nevarnost, vendar ni vse skupaj nič zaleglo!

Jadrilčar je takoj odklopil vlečno vrvi in zavrl jadrilico. Letalo pa je imeo že precejšnjo hitrost. Z desni krilom je udarilo ob nekega otroka. Zaradi udara je jadrilico vrglo

še bolj na desno, kjer je poškodoval 9 otrok. Od teh jih je 6 takoj ušlo domov, 3 pa so bili težje poškodovani ter so bili takoj deležni zdravniške pomoči. Očitki ljudi, da na prireditvi ni bilo zdravnika, so neutemeljeni, kar sta bila na mitingu vojaški zdravnik in pa dežurna bolnišnična središča. Krivda za nesrečo ne zadene niti prireditelje, niti jadrilčarja, ki je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi preprečil nesrečo. Teren za vzletišče res ni bil najboljši, ker je bil posejan z vzpetinami, vendar to ni bil pravi vzrok nesreče, ki ga moramo iskati drugje.

V prvi vrsti je bil vzrok nesreče v nedisciplinirani otrok, ki jih starši puščajo brez nadzor-

stava na vse mogoče prireditve in tako tudi na aeromiting. Prireditelji so obiskali starše pone srečenih otrok ter jim obrazložili vzrok nesreče, tako da ni bilo nepotrebnega razburjanja. Veliko več so imeli povedati tisti, ki jih na mitingu sploh ni bilo in so nesrečo izrabili samo za natočevanje in širjenje alarmantnih vesti!

Zapisniško je bilo ugotovljeno, da so prireditelji že na svoji zadnji seji razpravljali o varnostnih ukrepih in sklenili, da je treba z gledalci dostojno ravnati, — to pa se je maščevalo. Izgleda, da bo treba v prihodnje pri vzdrževanju discipline in reda uporabiti močno roko, ker le to bo pri nedisciplinirani mladini zaleglo. V nasprotnem primeru pa jim bo treba prepovedati dostop na prireditve, kjer se lahko pripeti nesreča.

„Solidarnost“ v gosteh

Z dramo »Sveti plamen«, ki je doživela že 11 predstav, so člani »Solidarnosti« preteklo soboto gostovali v Braslovčah, kjer so obiskali graditelje partizanske ceste. Po lepo uspešni predstavi, so se v nedeljo ustavili v Gornjem gradu. Dvorana novega Zadržnega doma je bila napolnjena do zadnjega kotička, kar je vsakogar lepo spričevalo igralcem, prav tako pa tudi tamošnjim prebivalcem. Gledalci so pozorno spremljali uprizoritev in dali gostom mnogo priznanja.

Z bogato gledališko sezono in gostovanji je »Solidarnost« dokazala, da služi svojemu namenu in da je nedvomno najboljša gledališka družina v bivšem kamniškem okraju.

Radovlijski Prešeren - drugi

V waterpolu sta morala Celje in Prešeren popolnoma kloniti. Saj je Ilirija premagala prvega s 16:2, Prešerna pa s 12:1. Prešeren je doživel še hud poraz od Celjanov. Kar enajst golov so mu nametali v mrežo, dočim Radovličanom ni uspelo doseči vsaj časten gol.

Plasman Prešerna bi bil lahko boljši, vsekakor pa je treba pohvaliti Celjane, saj trenirajo brez bazena.

Zborovanje GSP

Gorenjska smučarska podzveza je sklicala za torek 14. t. m. sestanek vseh gorenjskih smučarjev, ki so vključeni v 20 gorenjskih smučarskih klubih in društvih. Na posvetovanju se bodo pogovorili o dosežanjem delu, o napakah in pomanjkljivostih, prav tako pa seveda tudi o uspehih GSP, ki v pretekli sezoni niso bili najmanjši.

Morda se čudno sliši, da ob času, ko niti plavalci še niso zaključili svoje sezone, smučarji že sklicujejo svoj sestanek. Vendar to kaže, da GSP želi dočakati smučarsko sezono popolnoma pripravljena. Zato bi bilo prav, da se sestanka udeležijo vsi zastopniki društev in klubov ter da pridejo na potovanje pripravljeni. Le na ta način bo delo GSP plodno in uspešno, to pa velja tudi za klube in društva.

Šahovski turnir na Rabu

V soboto popoldne je začel na Rabu spominski turnir, ki so se ga udeležili vsi najboljši gorenjski igralci. Po otvoritvi je ob prisotnosti predstavnikov ljudske oblasti in številnih gledalcev bil prebran pravilnik tekmovanja in bilo izvedeno žrebanje. Igralci so po kvalitativni razdeljeni v A in B skupino. V prvi sosestuje 12 igralcev, v drugi pa 10. Turnir je po kvalitativni vsilko močnejši kot preteklo leto ter igralci prve kategorije lahko dosežejo naslov mojstrskega kandidata, kar pa bo spričo močne zasedbe precej težko. Igralec mora za ta naslov zbrati 7 točk.

Ko to sporočimo, so na turnirju odigrali tri kola. V prvih dveh kolid je v prvi skupini vodil mojster Puc, v tretjem pa ga je ing. Sikošek dohitel. Ker sta tako oba igralca na vrhu tabele z istim številom točk. V B skupini zaenkrat še vedno vodi mladi Laznik iz Domžal.

OGROMEN KUŠČAR NA ULICAH DUNAJA

Neki Dunajčan, ljubitelj živali, ji imel na svojem dvo-rišču majhen zaseben zoološki vrt. Pred kratkim mu je iz terarija ušel ogromen kuščar, poldrug meter dolg, črne barve, z rumeno-zelenimi lisami po hrbtu. Policija je takoj razpisala tiralico za ubežnikom, ker mora postati s svojimi močnimi čeljustmi nevaren tudi za človeka. Policajem do sedaj še ni uspelo najti tega plazilca.

MALA RAZLIKA

V elegantni pariški trgovini beremo najnovejši napis »Tukaj se govori angleško in razume ameriško.«

BARVASTI BOMBAŽ

Ruskim biologom se je že pred kratkim posrečilo vzgojiti rumeno sorto bombaža, ki jo sedaj že na veliko sadijo. Nadaljni poskusi za pridobitev rdeče, zelene in modre vrste so že toliko napredovali, da jih bo v kratkem uporabila tudi praksa.

LETALA IN KRAVE

Piloti, ki so zaposleni na zračni progi Atlantik—Pacifik čez ves severnoameriški kontinent redkokdaj zaidejo. O tem so intervjuvali enega najslavnejših pilotov.

»Ampak če — bog ne daj! — odpovedo in vas pustijo na cedilu vsi instrumenti? Kaj potem?«

Pilot se je nasmešnil: »A krave?«

»Kakšne krave, sir?«

»Da, krave na poljih... In ovce... Živina, ki se pase.«

»Vi se nam rogate!«

»Kje neki, gospodje časniki! Pojasnil vam bom. Dokler vidim, medtem ko letim, pod seboj po poljih črede, ki se mirno pasejo in ki niti ne dvignejo glav, ker so se privadile ropotu motorjev naših letal, — ej, takrat vem, da je to moja prava pot. Brž pa ko opazim, da živina v paniki beži, ko se tvion pojavl nad njo, je to znamenje, da sem na nekem kraju, kjer letala le redko ali sploh ne vozijo. Takrat vem, da sem zašel...«

NEKAJ ZA NAŠE ŽENE

Tišina je zlato

Vsakemu človeku je pri delu in počitku potreben mir. Hrup nas utruja, dekoncentrira in izčrpa, s čemer se samo zmanjšuje naša delovna sposobnost. Nemirno okolje je v današnji dobi pogosto vzrok, da se večja številka živčnih obolenj.

Ce boste znali doma ustvariti mir in tišino, se bo otrok duševno hitreje razvijal, kar bo tudi dobro vplivalo na njegov uspeh v šoli. Otroci naj se učijo in piše svoje naloge v miru, ne smejo ga motiti manjši bratci in sestrice in tudi radio

Predvsem starši bi si morali zapomniti, da hrup negativno vpliva tudi na harmoničen razvoj otroka. Saj niso redki slušalci, da smo pričali velike živčne napetosti ravno pri otrocih. Znanstveniki so ugotovili, da deluje bučna okolica na otroke pogosto bolj škodljivo kot na odrasle. Marsikdo bo tu morda ugovarjal, da so prav otroci tišini, ki delajo pri hiši največ hrušča. To je tudi res, a vedeti moramo, da prenesejo naši najmlajši samo tak hrup, ki ga napravijo sami. To je pri njih manifestacija njihove prirodne in vsem normalne potrebe za aktivnim življenjem, zato jim tega ne smemo preprečevati. Omogočiti jim moramo vsak dan dovolj časa za igre na zraku, vsaj dve uri. Ko se otrok nato utrujen vrne domov, bo znal dosti bolje ceniti tišino, ki jo starši zahtevajo v hiši.

Paradižnikova mezga

Zrele in zdrave paradižnike, katerim pridenemo primerno količino soli nekaj zrn popra,

Praktični nasveti

Vodene madeže na politiranem pohištvu očistimo z volnenim krpo, ki jo namočimo v mešanico vode in petroleja. Potem ga zdrgamo z mehko volneno krpo do suhega, da dobi lesk.

Madeže črnega vina, cadja in kakaa na platnu odstranimo z vročo vodo, v kateri smo kuhale krompir. V taki vodi peremo tudi pisane tkanine. Po pranju moramo tkanine nekajkrat izprati v čisti mlačni vodi.

Štirideset Indijancev je bilo razvrženih za veliko filmsko bitko na položaju v Utahu — štirideset dobrodušnih Apačev, namazanih po obrazih z bojnimi barvami. Vsakdo je dobil lok in tul s puščicami.

»Hej, trenutek!« je zavpil postaven bojevnik. »Kaj pa naj sploh počnemo s temi rečmi?«

Edward Hill, spreten lokostrellec, je pristopil in rešil situacijo. Najeti prav za take priložnosti, dopolnjujejo svojo hollywoodsko službo s poučevanjem Indijancev, kovbojev in privlačnih deklet o ravnanju z lokom in puščicami. Hill je pravzaprav eden iz skupine najrazličnejših strokovnjakov, ki žive okrog filmskega mesta in se preživljajo s svojimi nenavadnimi talenti. Kadarkoli vidite v filmu spretno izstreljeno puščico, ste skoraj lahko prepričani, da prihaja orožje iz mišičaste Hillove roke. Že dvakrat je streljal jabolko, postavljeno na človeško glavo.

Bennie Pitti vam bo vrgel vsako reč na svetu — stole, peči, nože, sekire s presenetljivo spretnostjo. Če je med sceno pobega iz ječe treba vreči sekiro, bo Ben to mimogrede opravil.

»Nekateri igralci postanejo živčni,« pripominja Ben. »In če ne morejo ostati hladnokrvni, pride na pomoč moja družina. Moja dva sinova žena in celo vnuki se nikdar ne bojijo.«

metanja zanke pri pravih kavbojih v Oklahomi. Tako vam ujame krave, teleta, ljudi, konje in puške. On zmore zaplesti v svojo zanko moža iz razdalje 48 metrov ali pa vreči 30-metrsko zanko na bežečega konja. »To ni nič!« pravi Sam. Dobi pa posebno nagrado, kadar vrže dve zanki naenkrat in zadrgne ena konjev vrat, z drugo pa ujame jezdeca.

Ko boste prihodnjič videli v filmskem dvoboju ne-čudežnih mečevalcev, ste skoraj lahko prepričani, da imata vmes svoje prste oče Fred ali sin Albert Carens. Fred je učil sabljaške spretnosti že zvezdnike nemega filma, ko pa je bil Albert dovolj star, se je pridružil očetu v njegovem nevarnem poklicu. Skupaj sta nastopila v skoraj sto filmih. Vsak sabljaški prizor izdelata s posebno natančnostjo in povsod uporabljata pravo orožje.

Za enostaven dvovoj je potrebno več dni priprave; za povprečen dvovoj z meči prakticirata več tednov, a scene v »Robinu Hoodu« sta Carensa ponavljala štiri mesece.

Ce ste kdajkoli hoteli preskočiti 22-metrski prepad na konjevem hrbtu, vam lahko da neki gospod z imenom Cliff Lyons vsa potrebna navodila. Cliff že leta prevzema dramatične filmske skoke brez vsakega obotavljanja. Za svojo običajno plačo prevrača ali zavira avtomobile, vozi čez skale kamione, avtobuse in vozove ali pa prostovoljno skače iz visokih nadstropij.

POGUMNI MOŽJE IN ŽENE IZ FILMOV TVEGAJO NASTO SLAVNIH »ZVEZDNIKOV« SVOJE ŽIVLJENJE, DA BI SI PRISLUŽILI KRUH IN RESNIČNO PRESUNILI GLEDALCE

Druga Pittijeva posebnost je poučevanje »zelenih« igralcev kako postaneš pravi prebivalec »Divjega Zapada« — z vso opremo, ropanjem in rokovanjem s puško.

Ko pa pridete do znamenite uporabe lase, je takoj na mestu Sam Garret, ki se je učil

Yakima Canutt, sedaj režiser, pravi, da je edini živeči človek, ki bi naredil trik, ki mu vsakokrat prinese 1000 dolarjev. Njegova specialiteta je skok s kočije na zadnji par živali v vpregi šestih konj; nato skoči na srednja dva in nazadnje na vodilna konja. Zatam

plaval v vrtinčastih tokovih. Najbrže ste se več kot enkrat presedali v svojem sedežu v kinodvorani, kjer je Dave Kasker tolkel s svojim bičem po hrbtu ubogega suznja ali sukala svoj jermen po zadnji filmskega junaka. Kaskerjev bič bi z lahko odsekali človeški prst ali prerezal kačo na dva dela. Vseeno pa more Dave z bičem vsekati po morevem hrbtu tako nalahno, da se dotik komaj čuti.

Za 200—250 dolarjev na dan vas bo George Barrows preskbel z gorilo, ki bo zajamčeno storila vse, za kar jo boste prosili. Gorila je namreč on sam. Kot lastnik najbolj fantastičnega opičjega postuma v filmskem naselju je Barrows dve leti obiskoval zoološke vrtove, govoril s čuvaji in prebiral literaturo o življenju teh postavnih sesalcev. Od leta 1937 dalje se je Barrows, šest čevljev visok, prelevil v gorilo, kadarkoli jo je režiser potreboval.

Večino omenjenih strokovnjakov okrog Hollywooda lahko prikazuje svoje spretnosti tudi na javnih mestih ali lastnih dvoriščih. »Toda ne jaz,« Barrows otožno razlaga. »Mene bi ustrelil prvi človek, ki ima puško!«

zmoli Canutt kratko molitvico in se spusti na tla, vseh šest konjev zdirja mimo njega, počaka, da gre voz nad njegovo glavo, nato spleza zadaj na kočijo in spet zleze vanjo.

Kadar rabi kak filmski režiser konjeniško enoto, lahko Benny Corbett skliče moštvo dvesto odličnih jezdecev, ki se vadijo prav za take primere. Naj že predstavljajo skupino iz državljanske vojne, kanadske lovce in pa kavalerijo iz prve svetovne vojne, Bennyjevi možje bodo vse dobro opravili.

Med neobičajnimi kruhoborci ženskega spola v filmski koloniji je Frances Miles, najbolj borbeno ženska, ki bi jo kdajkoli hoteli srečati. Čeprav je v prvi vrsti gospodinja, se že 21 let pretepa v holivudskih filmih. Frances priznava, da se v javnih pretepih, množičnih bojih ali posameznih bitkah raje loti moškega kakor ženske. »Težava s samico«, razlaga, »je v tem, da zna večina moških dve stvari. Vse kar more nagonsko storiti neka ženska, je opraskanje obraza ali pa ruvanje las!«

Ce želi nek studio ženskega jezdeca, navadno prevzema vlogo Andrey Scott, ki je specialist za jezdenje kakršnega koli konja ob vsakem času in na vsakem kraju.

Harry Monty, visok samo 132 cm, nadomestuje otroške igralce v nevarnih ali težkih vlogah. Nosil je že otroška krilca, kratke hlače in celo plave kodre, — toda to ga ni zadržalo, da bi ne skakal iz drvečih vlakov, ustavljal pobeglih konj ali

plaval v vrtinčastih tokovih. Najbrže ste se več kot enkrat presedali v svojem sedežu v kinodvorani, kjer je Dave Kasker tolkel s svojim bičem po hrbtu ubogega suznja ali sukala svoj jermen po zadnji filmskega junaka. Kaskerjev bič bi z lahko odsekali človeški prst ali prerezal kačo na dva dela. Vseeno pa more Dave z bičem vsekati po morevem hrbtu tako nalahno, da se dotik komaj čuti.

Za 200—250 dolarjev na dan vas bo George Barrows preskbel z gorilo, ki bo zajamčeno storila vse, za kar jo boste prosili. Gorila je namreč on sam. Kot lastnik najbolj fantastičnega opičjega postuma v filmskem naselju je Barrows dve leti obiskoval zoološke vrtove, govoril s čuvaji in prebiral literaturo o življenju teh postavnih sesalcev. Od leta 1937 dalje se je Barrows, šest čevljev visok, prelevil v gorilo, kadarkoli jo je režiser potreboval.

Večino omenjenih strokovnjakov okrog Hollywooda lahko prikazuje svoje spretnosti tudi na javnih mestih ali lastnih dvoriščih. »Toda ne jaz,« Barrows otožno razlaga. »Mene bi ustrelil prvi človek, ki ima puško!«

Anekdote

»Zelite, prosim?«

Neki trgovec je imel papigo, ki jo je naučil sprejemati stranke z besedami: »Zelite, prosim?« Nekoč je papiga ušla. Dolgo je letala okrog, nazadnje pa se je utrujena ustavila na drevesu ob cesti. Mimo je prišel kmet in ko je opazil lepo papigo, je zlezal na drevo, da bo jo ujel. Ze je iztegnil roko za njo, ko je ta vsa prestrašena zavreščala: »Zelite, prosim?«

Tedaj se je presenečeni kmet brž odkril, rekoč: »Ah, oprostite, mislil sem, da ste ptica.«

Cenzura v glasbi

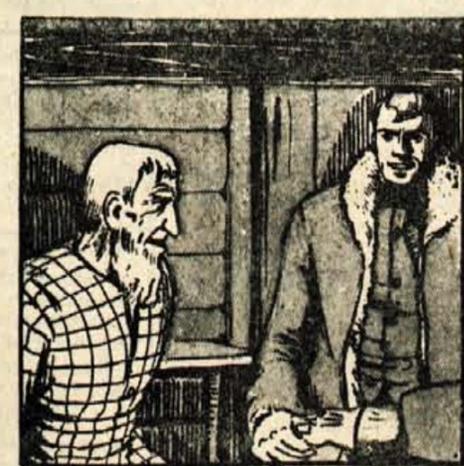
Ugleden dunajski književnik je nekoč potožil Beethovenu, kako stroga in brezobzirna je cenzura, ker mu je zaradi nekoliko preveč svobodomišelnih knjig zaplenila vso naklado, ki jo je izdajal.

»To je res skrajno neumno,« je menil Beethoven, »mi glasbeniki smo vendarle na boljšem. Če bi mogel cenzor iz mojih skladb razbrati smisel tištega, kar hočem izraziti, bi me bili že zdavnaj obsodili na do smrtne ječe.«

SEPAVEC • zgodba o volku • PO OLAFU ASLAGSSONU PRIREDIL V. DRŽAJ

65
Končno je za Sepavca nastopil ugodni trenutek. Gromko je zatulil. Drugi volkovi so utihnili, on pa je krožil in meril razdalje. Medtem ko so se tovariši divje zaganjali v trop, se je orjak strašno tuleč splazil na majhno vzpetino ter se od tam zagnal čez glave prestrašenih goved. Pristal je na hrbtu velike krave. Z vso silo svojih strašnih čeljusti je zasadił zobe v njen vrat. Nastala je zmeda. Prestrašene živali so se razpršile, zbežljale so na griček, s katerega sem opazoval žalogro.

66
Frank je bil močno presenečen in vesel, ko me je zagledal. »Bog vedi, kaj počenjaš, da si vedno enak!« je vzkliknil. »Tudi ti se nisi spremenil,« sem pristavil. Med pogovorom sva se spominila tudi Sepavca in starega Parkerja, njegovega največjega sovražnika, ki ga je že davno pokrivala ruša. Frank je z zadovoljstvom ugotavljal, da njegov ljubljenec odlično uspeva, čeprav je Parkerjev sin, mladi Bill, razpisal ogromno nagrado na Sepavčovo glavo.

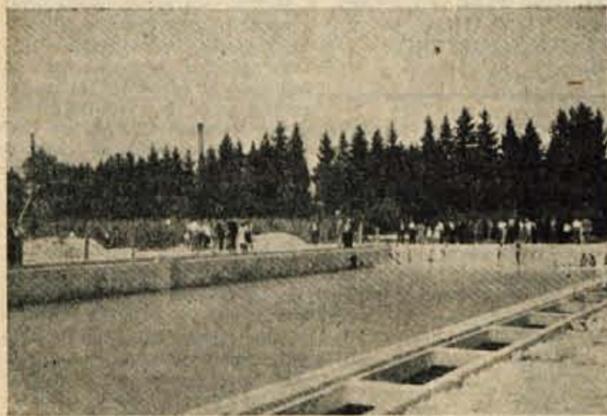
67
»To je bilo doživetje,« mi je pripovedoval Frank. »Nekega popoldneva se je pred mojo ogrado pojavil trop volkov. Nenadoma je eden od njih zatulil, a Nelly mu je odgovorila in se v divjem diru bližala skupini. Sepavec je zapustil družbo in šel stari prijateljici nasproti. Ko se je približala tropu, jo je zastaven korenjak naskočil. V tistem hipu je Sepavec predrzneža na mestu raztrgal. Od tistega dneva dalje sem Nelly dovoljeval sestanke s Sepavcem, ker je vselej skrbel za njeno varnost.«

68
Bill je lep jesenski dan, je nadaljeval Frank. »Pri meni se je oglašil Bill z dvema lovema in osmimi psi. Bil je prepričan, da bomo ta dan srečali Sepavca. Lov se je takoj pričel. Psi so namreč zasledili nevidno sled. Bill je vzpodbodel konja ter prevzel vodstvo. Osem psov nam je sledilo. Jaz sem medtem mislil samo na to, kako bi Sepavcu pomagal. Iznemada so vsi trije lovci izginili, kot da jih pogoltnila zemlja. Brez dvoma so našli kak jarek.«

Nova pridobitev Domžal

Domžalčani so svoj občinski praznik počastili tudi z otvoritvijo novega plavalnega bazena olimpijskih dimenzij. 3. septembra so vanj prvič spustili vožo in isti dan so v njem že

plavali prvi kopalci. Bazen je najmodernejše urejen. Ima ustrezne čistilne naprave in podvodno razsvetljavo. Načrte zanj sta naredila ing. Bloudek in ing. Božič.

Nemalo težav so imeli, preden so bazen vsaj delno uspobili. Seveda so bile predvsem težave zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Tako je prišlo v letošnjem letu spomladi do zastoja v gradnji. Toda gradbenemu odboru in organizatorjem so priskočili na pomoč podjetja in gospodarske organizacije. V gradbeni sklad je prispeval OLO Ljubljana-okolica 1 milijon dinarjev, »Papirnica« Količev 1 milijon, »Toko« Domžale 800.000.— dinarjev, »Induplat« Jarše 1 milijon in »Vata« 500.000.— dinarjev.

Novi bazen je torej že v uporabi. V letošnjem letu pa bodo v gradnji še nadaljevali. Zgradili bodo otroški bazen in stavbo za čistilne naprave. Začeli pa bodo tudi z izgradnjo vhodne stavbe, ki bo dala kopalšču dostojen izgled. Stavba bo grajena v dveh etapah tako, da bo dokončana 1956. leta.

V Domžalah so veseli te pridobitve, saj se bodo tako prebivalci lahko v poletnih mesecih odladili, bazen pa bo prav gotovo privabil številne mladince in mladinke, ki bodo verjetno ustanovili svojo plavalno sekcijo, saj bodo imeli najboljše pogoje. Občani so lahko upravičeno ponosni na svoj bazen saj so za njegovo izgradnjo žrtvovali marsikatero uro prostovoljnega dela.

Nad 600.000 dinarjev za živinorejo

V radovljiškem okraju so za mnoge druge probleme v zvezi s pospeševanjem živinoreje v prvem letošnjem polletju porabili 618.000 dinarjev, in sicer predvsem za podporo pri nabavi plemenjakov (nakupili so več novih plemenskih merjascev v Kočevju, nekaj avstralskih ovnov itd.), za razstavo živine in za odškodnino kmetovalcem, katerim je govedo zbolelo za tuberkulozo. Premalo paznje pa so v tem okraju posvetili ovčereji, ki bi se posebno v bohinjskem kotu lahko dobro obnesla.

Velik uspeh so letos dosegli v borbi proti goveji tuberkulozi. Mnogo bolne živine je bilo izločene, podzeli pa so tudi druge ukrepe. Tako je število okužb v primeri z lanskoletnim padlo od 3 na 0,5 desetink odstotka. Okrajni ljudski odbor je povečal podporo za take živali, ki so jih morali odstraniti. Letos so kmetovalci v okraju dvignili molznost krav od 1050 na 1150 litrov, kar priča, da se je stanje živinoreje v radovljiškem okraju znatno izboljšalo. Treba pa bo vsekakor rešiti še

MALI OGLASI

Preključem blok št. 22493, izdan v Komisiji trg. Kranj z dne 19. 6. 1954. — Mlinarič Jožefa.

Glasbena šola Kamnik ima dne 14. 9. od 8. do 12. in od 14. do 16. ure razdelitev ur, dne 15. septembra pa prične z rednim poukom.

Prodamo čistilec za žito. Poizve se v Kmetijski zadrugi — Naklo.

Prodam dobro ohranjeno violino in otroško posteljico za otroka do 14 let. Naslov v upr. lista.

Ugodno prodam novo sobno in kuhinjsko opremo. Pungerski, Stražišče 77, Kranj.

Iščem starejšo žensko k otroku, 8 ur dnevno. Plača po domačem okraju znatno izboljšala. Treba pa bo vsekakor rešiti še

Uživalci otroških doklad!

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Kranju opozarja vse upokojence, ki imajo otroke stare 14 let ali več in se šolajo na srednjih ali njim sličnih šolah ter na podlagi šolanja prejema zanje otroške doklade, da predložijo najkasneje do 15. 9. 1954. potrdilo o šolanju v tekočem šolskem letu 1954/55. Upokojence, ki tega potrdila ne bo predložili do 15. 9. 1954. za mesec oktobar ne bo prejel več otroške doklade za dotičnega otroka. Ta potrdila vložijo upokojenci osebno na zavodu za socialno zavarovanje v Kranju - Sejnišče št. 4 v sobi št. 4 ali pa jih pošljejo po pošti. Tisti, ki bodo potrdila dostavili po pošti, naj na potrdilu v levem kotu zgoraj navedejo številko pokojninske odločbe št. P... in na kuverti svoj natančni naslov.

Hkrati opozarja zavod vse uživalce otroških doklad na odlok o potrdilih o premoženjskem stanju objavljen na strani 493 Ur. l. FJR št. 29, z dne 14. 7. 1954. Po tem odloku mora vsak uživalec otroških doklad, tako zavarovavec kot upokojenec, ki ima zaradi dohodnine od zemlje znižane troške doklade, predložiti novo potrdilo o članih ožje družine i. t. d. in o dohodkih in davku najkasneje do 20. 9. 1954. Obrazce za to potrdilo imajo na zalogi občine. Ker morajo na teh potrdilih, ki jih prejmejo doklad sami izpolniti, preveriti in potrditi pravilnost podatkov pristojni občinski ljudski odbori in nato vnesti vanje tudi še uprave za dohodke davčni prepis, pravilno izpolnjene ter potrjene od omenjenih organov, čimprej je nujno, da si prizadeži takoj preskrbiti ta potrdila in jih predložijo tukajšnjemu zavodu. Tisti, ki jim je izdala odločbo o otroških dodatkih podružni/ea socialnega zavarovanja v Sk. Lok ali Tržiču, predložijo ta potrdila pristojni podružnici.

Upokojenci predložijo tudi ta potrdila osebno ali po pošti neposredno tukajšnjemu zavodu, nikakor pa ne podružnici.

Slično kot za upokojence velja dolžnost čimprejše predložiti potrdila za otroke tudi za zavarovance (delavce in uslužbence).

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE KRAJN

Kaj je z elektriko na Javorniku?

Zadnje mesece jakost električnega toka na Javorniku vse bolj popušča, tako da v opoldanskih in večernih urah niti radijskih oddaj ni več mogoče poslušati. Tudi gospodinje ne morejo uporabljati električne-

ga toka za kuhanje. Prav bi bilo, da bi si zastopniki DES in Ljudskega odbora ogledali zadevo in jo vzeli v pretres. Kakor nekateri zagotavljajo, je električne energije dovolj in le vodi ne odgovarjajo več. Prav zaradi tega pa je nujno nekaj ukreniti, kar je zlasti kurjava z drvmi spričo visokih cen in naše lesne politike omejena. Nerazumljivo pa je, da kljub takemu stanju javna razsvetljava na Javorniku čisto sveti ob najlepšem soncu, (6. septembra ob 13. uri in 7. septembra ob 7. uri zjutraj!).

Z Jesenic

Med mestnimi podjetji, ki so bila v prvem polletju deficitna, je bilo tudi trgovsko podjetje »Delikatesa«. Trditve, da je prišlo podjetje pod prisilno upravo niso resnične, pač pa je podjetje res moralo znižati plače na 80%, ker je posebna komisija ugotovila, da je primanjkljaj nastal iz objektivnih razlogov. V zadnjih dveh mesecih pa je prišlo podjetje na zeleno vejo in dobro deluje.

Gibanje prebivalstva

RADOVLJICA

Rojstva: v času od 30. 8. do 5. 9. 1954 je bilo rojenih 17 otrok.

Poročeni: Dolinar Franc, tovarniški delavec, Blejska Dobrava št. 4 in Radelj Razalija, gospodinjstva pomočnica, Blejska Dobrava št. 4; Hrovat Jože, tov. delavec, Dovje 51 in Rao Justina, tov. delavka, Jesenice, Dobravska 7; Kren Boris, študent, Ljubljana, Malgajeva 12 in Bergant Ana, uslužbenka; Jesenice, Aljaževa 11; Zupan Marjan, elektromehanik, Jesenice, Gosposvetska 87, Noč Francišek, vratar, Jesenice, Gosposvetska 80 in Stefanin Ivanka, šivilja, Jesenice, Kurliška, blok 10.

Umrli: Znidar Vinko, tov. delavec, roj. 29. 3. 1907, umrl 30. 8. 1954 na Jesenicah; Baloh Zora uslužbenka, roj. 24. 8. 1933, umrla 30. 8. 1954 na Jesenicah; Lumpert Ivan, tov. delavec, roj. 5. 8. 1904, umrl 1. 9. 1954 na Jesenicah, Sparovec Alojz, oskrbovavec, roj. 21. 6. 1876, umrl 4. 9. 1954 na Jesenicah, Marinkova št. 4, Grlic Janez, oseba, upokojenec, roj. 22. 12. 1882, umrl 5. 9. 1954 na Jesenicah, Žužek Marija, gospodi-

nja, roj. 2. 10. 1898, umrla 5. 9. 1954 na Jesenicah.

KRAJN

Rojstva: Marija Sver, tovar. delavka iz Kranja, Čirče 57, rodila dečka; Ivana Oblak, servirka iz Kranja, Sejnišče 1, rodila dečka; Nadižar Marija, drž. uslužbenka, Kranj, Stražišče 20, rodila dečka.

Umrli je: Marija Pirg, roj. Sajovic, roj. 11. 8. 1870 v Kranju, stanujoča Kranj, Savski breg 11, umrla 5. 9. 1954.

Poročili so se: Damjan Sarnanski, ind. tehnik, Kranj in Emilija Zupančič, bolničarka iz Kranja; Milut, Stankovič, gradbeni inženir, Svetožarevo in Vera Poljanc, drž. uslužbenka, Kranj; Pavel Zupanec, voznik, Kranj in Alojzija Kovačič, tkalka iz Kranja; Oroslav Mlakar, čevljar iz Kranja in Jospina Poje, čevljarska prešivalka iz Kranja; Ivan Zajec, delavec iz Kranja in Ana Nagrašek, den. lavka iz Kranja; Jožef Grohar, knjigovodja iz Kranja in Antonija Cerin, delavka iz Podgorca; Lenart Gasperšič, tkalski mojster iz Kranja in Marija Kersteln, tkalka iz Kranja.

objave • oglasi

Poceni prodam dve postelji. Kranj, Klanc 99.

Iščem pošteno deklo za pomoč v gospodinjstvu. Nudim ji hrano in stanovanje. Naslov v upr. lista.

Popravljalnica čevljev »Planiška« na Savskem bregu v Kranju obvešča vse stranke, da se je preselila v prostore bivše Čevljarske zadruge, v Tavčarjevi ulici in da sprejema in oddaja čevlje v istih prostorih. Vhod z dvorišča.

Preključem št. bloka 21635 za neveljavno, izdan v Komisiji trgovini Kranj z dne 3. 4. 1954. Kavčič Franc.

Kdo bi nudil nemško konverzijo 10-letnemu dečku? Ponudbe pod »Dobra metoda« na oglasni odd. lista.

Prodam stavbno parcelo 700 kv. metrov na Klancu. Poizve se Klanc 1, Kranj.

Izjubljeno sivo krilo od galskega doma Smednik do Hraš, vrtni pri Plavšu, Hraše. **Izjubljeno Sind. knjižico** na ime Ciglič Aleksander št. 62.390 proglašam za neveljavno.

OBJAVE

Terenski odbor Rdečega križa Rupa pri Kranju pripravi v nedeljo 12. sept. ob 15. uri na vrtu gostilne »Kranjski dvor« (pri Peterlinu), vrtno veselico z bogatim srečolovom. Čisti dobček je namenjen v korist Rdečega križa. Vabimo vas k obilni udeležbi.

Terenski odbor RK Rupa

INSTITUT ZA TELESNO VZGOJO

Institut za telesno vzgojo v Ljubljani javlja: Vpisovanje študentov v I. letnik se vrši od 27.—30. sept. Kandidati naj se javijo 27. in 28. septembra vsak dan ob 8. uri zjutraj, kjer bodo zdravniško pregledani, nato pa bodo opravili sprejemni izpit, ki obsega naslednje:

Moški:
tek 100 m 13,3 sek.
tek 1500 m 5,25 min.
skok v višino 135 cm
suvanje krogle 7,8 m
prehod preko gredi v viš. 2 m
plavanje 100 m v 2 min.
plezanje po vrvi 5 m v 14 sek.
obvladanje žoge
vaje na bradlji: iz koleba, v opori na lehteh, v predkolebu vzpora, v zakolebu zanožka
vaja na drogu: iz vese spredaj z nadprijemom, naupor v zavesti v desnem (l.) podkolenu, premah odnožno z levo (d.) naprej in seskok naprej
konj na šir brez ročajev: zaletoma — raznožka.

Ženske:
tek 100 m 16 sek.
tek 800 m 3,20 min.
skok v višino 110 cm
suvanje krogle 6,70 m
prehod preko gredi v viš. 150 cm
plavanje na 100 m v 2,25 min.
plezanje po vrvi 3 m
obvladanje žoge
vaje na bradlji (dobočni):
v predkolebu sed sonožno prednožno na desno (l.) lestvina zunaj, presed na drugo lestvino, sesed not. v zakolebu — zanožka
koza na šir: zaletoma — skrčka.

Za vpis naj kandidati k pravilno taksirani prošnji prilože naslednje dokumente:

1. Spričevalo o opravljenem višjem tečajnem izpitu.
2. Izpisek iz matične knjige.
3. Potrdilo o volilni pravici.
4. Kratak življenjepis.
5. 2 fotografiji 8x9 v civilu in 1 v telovadni obleki.
6. Podatke o tem, ali in kako je reguliral vojaško obveznost.

Vpisovanje v II. letnik se vrši od 5.—10. oktobra. Jesenski izpitni termin traja od 29. septembra do 5. okt.

Uprava

Kino sporedi

Kino »Storžič«, Kranj: od 10. do 12. 9. angleški barvni film »Afriška kraljica«, tednik. Predstave dnevno ob 16., 18. in 20. uri, prodaja vstopnic od 15. ure dalje. Matineja 12. septembra ob 10. uri »Figaro«. 13. in 14. sep. italijanski film »Figaro«, tednik.

Kino »Krvave«, Cerklje: 11. in 12. sept. ameriški film »Trinajsto pismo«. Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo samo ob 17. uri.

Radio«, Jesenice: od 12. do 14. septembra belgijski film »Banket tihotapevcv«, 15. do 18. sept. francoski film, psihološka drama »Plačilo za strah«. Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 dinarjev za otroke 10 dinarjev.

Letni kino »Partizan«, Kranj: od 9. do 11. sep. italijanski film »Figaro«, tednik. 12. in 13. sep. nemški film »Gospa Casanova«, tednik. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Svoboda«, Kranj: 11. sep. nemški film »Gospa Casanova«, danes zadnjkrat. Predstava ob 20. uri. 12. sept. francoski film »Neprijatelj države št. 1«, tednik. Predstave ob 15.

coski film »Neprijatelj države št. 1«, tednik. Predstave ob 15.

Plavž Jesenice: od 12. do 14. sept. francoski film - psihološka drama »Plačilo za strah«. Od 15. do 18. sept. belgijski film »Banket tihotapevcv«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 dinarjev, za otroke 10 dinarjev.

Iz Domžal

Za mnoge športne prireditve, ki so bile v času praznovanja občinskega praznika v Domžalah, so se izkazali tudi pridni košarkaši, ki so zelo lepo preuredili in izpopolnili svoje igrišče.

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte ob 5.35, 6. 7., 13., 17., 15., 19.30 in 22. uri. **Nedelja, 12. sept.:** 6.30 Pregled tiska. 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Otroška predstava. 10.00 Dopoldanski simfonični koncert. 12.00 Pogovor s poslušalci. 12.30 Pol ure za našo vas. 13.30 Zeleli ste — poslušajte! 15.45 Po naši lepi deželi — Franjo Roš: Iz Celja na Ostrožno. 18.00 Radijska igra — Prežihov Voranc: Ljubezen na odoru. 20.30 Sportna poročila. 23.00 Nočni koncert.

Ponedeljek, 13. sept.: 7.00 Pregled tiska. 7.30 za gospodinje. 8.30 Za pionirje. 12.20 Kmetijski nasveti. 14.30 Novi filmi. 15.30 Solska ura za nižjo stopnjo. Ob začetku šolskega leta (otrokrom v pozdrav govori Ivan Regent). 16.00 Promenadni koncert. 18.00 Nasveti za dom. 20.40 Simfonični koncert Radia Ljubljana. 22.20 Plesna glasba.

Torek, 14. sept.: 7.00 Pregled tiska. 8.10 Slovenske narodne pesmi. 8.30 Cicibanom dober dan. 11.00 Solska ura za nižjo stopnjo. 11.30 Solska ura za višjo stopnjo. 12.00 Dvajset minut z Veselimi godci. 12.20 Kmetijski nasveti. 15.30 Zeleli ste — poslušajte! 16.00 Utrinki iz literature — črtici Elina Pelina. 16.15 Promenadni koncert. 18.00 Sportni tednik. 20.00 Stare slovenske vojaške in narodne pesmi. 20.40 Igrajo veliki zabavni orkestri.

Sreda, 15. sept.: 7.30 Za pionirje. 12.00 Slovenske narodne in umetne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor. 12.30 Opoldanski koncert. 14.30 Turistična oddaja. 14.40 Skladbe slovenskih skladateljev igra violonist Ali Drmelj. 16.00 Promenadni koncert. 18.00 Modni kotiček.

Grosistično trgovsko podjetje

ŽIVILA - KRAJN

SPREJME MLAJŠO KORESPONDENCKO z znanjem strojepisja in stenografije. — Plača po tarif. pravilniku. Nastop službe takoj, a najkasneje 1. okt. 1954. — Ponudbe poslati na gornji naslov.

Podjetje Ključavničarstvo - Tehnica Kranj potrebuje več kvalificiranih ključavničarskih pomočnikov in nekaj pomožnih delavcev v starosti od 15 do 17 let. Ključavničarstvo - Tehnica Kranj

Podjetje Ključavničarstvo - Tehnica Kranj, vljudno obvešča občinstvo da je preselilo delavnico iz Koroške ceste 12 na Koroško cesto 11 v bivše prostore Invalidskega podjetja Puškarne.

Uprava Ključavničarstvo - Tehnica se priporoča občinstvu za naknadno naklonjenost.

Ključavničarstvo - Tehnica Kranj

KUPIMO

vsako količino suhega bukovega vilanega oglja.

Ponudbe poslati podjetju

„Elektrarna Sava“ — Kranj